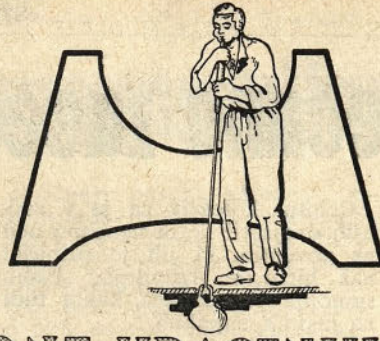

096/1971

Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VII.

Hrastnik, 1. 1. 1971

Št. 1

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, ing. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. - Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. - Naslov: »Steklar« glasililo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 - interno 19. Tisk in klišejni CETIS grafično podjetje Celje

Z zavestjo v stabilizacijsko leto 1971

Ko prihajamo v novo poslovno leto 1971 je uredništvo Steklarja zaprosilo tovariša direktorja Klanšek Jožeta, da odgovori na nekaj vprašanj. Tovariš direktor se je z zadovoljstvom odzval povabilu in je takoj v uvodu po-

udaril, da moramo z zavestjo iti v stabilizacijsko leto 1971 in odgovoril na naslednja vprašanja:

— Kako ocenjuješ poslovanje podjetja v letu 1970?

— Leto 1971 se smatra kot začetek stabilizacije gospodarstva

v Jugoslaviji. Kako se bodo odrazili stabilizacijski ukrepi pri poslovanju kolektiva v letu 1971? Kako je z realizacijo razvojnega programa 1971—1975? Kaj ima kolektiv v programu, da realizira 1971. leto?

— Koliko sredstev bo podjetje vložilo za realizacijo programa družbenega standarda (stanovanja)?

— Zadnje vprašanje. Kaj je poleg realizacije plana prva naloga organov samoupravljanja in družbeno političnih organizacij v kolektivu v letu 1971? Predvsem kaj bo vplivalo na urejevanje boljših medsebojnih odnosov v kolektivu?

Na vprašanja je tovariš direktor odgovoril:

V letu 1970 je naše podjetje doseglo izredno velik uspeh, saj bomo fizični plan proizvodnje dosegli predvidoma s 107 %, finančnega pa s 108 %. To znaša po vrednosti 10 milijard 60 milijonov starih dinarjev. Uspelo nam je tudi do neke mere izboljšati osebne dohodke članov kolektiva kajti v letu 1969 so znašali povprečno 960 din, v letu 1970 pa znašajo 1.115 din, kar pa še vedno ni zadovoljivo. Da smo ta uspeh dosegli, gre predvsem zasluga za dobro tržno in prodajno politiko, predvsem pa proizvodnji, ki se je znala tem potrebam prilagajati. Izvozne obveze sicer ne bomo izpolnili, lahko pa smo zadovoljni z višino izvoza, ki bo znašal okrog 2 milijona 60 tisoč dolarjev, kajti na zunanem tržišču smo se srečevali s konkurenco ostalih evropskih držav.

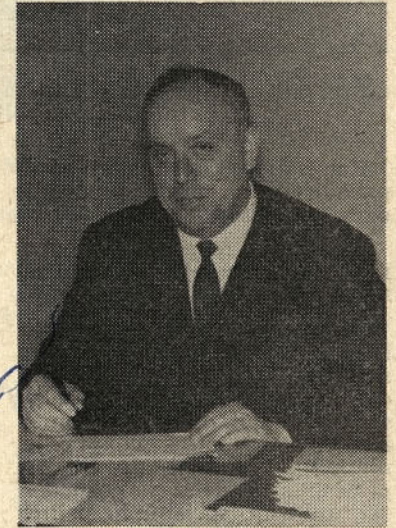
Ko stopamo v novo leto 1971 ne smemo obstati na uspehih, katere smo dosegli do sedaj, predvsem v zadnjem letu. Temeljito moramo pripraviti plan proizvodnje in ostale plane razvoja podjetja in jih prilagoditi predvidenim ekonomskim ukrepom.

Predvidene podražitve surovin, soda za 26 %, določen odstotek, okrog 35, mazuta iz uvoza za 100 %, prevoz po železnici za 17 % itd. Vse te podražitve nam bodo precej zmanjšale dohodek podjetja.

Glavne naloge organov samoupravljanja so, da izdelamo in sprejmemo vse predvidene akte, ki jih določa novo sprejeti statut podjetja in s tem celotnemu kolektivu omogočimo za boljše gospodarjenje (predvsem organizacije podjetja in pravilnik o sistematizaciji delovnih mest) itd.

Predvidene investicije, ki so zajete v programu 1971—1975 je nujno načrtno izvajati. V letu 1971 je treba zgraditi povečane

kapacitete za proizvodnjo opalnega stekla (na Lajkah), nabaviti avtomatsko stiskalnico, pričeti s proizvodnjo navadnih in kristalnih obeskov, prestaviti in modernizirati prostore za satiniranje in dokončno urediti skladišče gotovih izdelkov in notranji trans-

port. Izredno važna naloga stoji tudi za modernizacijo dodelave v brusilnici in dislociranje pomožnih delavnic. Pri tem pa ne smemo pozabiti na družbeni standard zaposlenih članov kolektiva.

V letu 1970 smo odkupili samo 10 novih stanovanj za člane kolektiva, kar je mnogo premalo. Po sedanjih izračunih bi po planu za leto 1971 razpolagali do kraja 1971 z lastnimi sredstvi in krediti banke s 344 milijoni starih dinarjev. S tem bi izboljšali problematiko stanovanj.

Za rekreacijo se je že pričela dozidava počitniškega doma v Portorožu in upam, da bo s tem tudi omogočeno večjemu številu članov kolektiva letovanje na morju. Da bomo pa kos vsem tem nalogam je še nujno izboljšati notranje medsebojne odnose v kolektivu, kar je pa odvisno tudi od urejenega in stimulativenega nagrajevanja. Stojimo ravnopredno pred obravnavo in sprejetjem usklajenega pravilnika o nagrajevanju, kjer naj svojo vlogo odigrajo predvsem subjektivni faktorji, v kolektivu sindikat, Zveza komunistov in mladina. Ob zaključku se zahvaljujem vsem članom kolektiva, organom samoupravljanja in družbeno političnim organizacijam za sodelovanje in želim v NOVEM LETU 1971 CELOTNEMU KOLEKTIVU OBILO USPEHOV IN SREČETER ZADOVOLJSTVA!

Vsem članom in članicam kolektiva, upokojencem, vjakom, poslovnim partnerjem in vsem bralcem glasila »Steklar« želim srečno in uspešno leto 1971

- DELAVSKI SVET
- POSLOVNI ODBOR
- TOVARNIŠKI ODBOR SINDIKATA
- SEKRETARIAT ZK
- TOVARNIŠKA KONFERENCA ZM

1950-1970

Svečano zasedanje delavskega sveta

V izredno lepo dekorirani jedilnici kolektiva smo čitali na čelni strani »Živel 29. november, dan rojstva republike!« »Živela 20-letnica delavskega samoupravljanja v kolektivu!« »Živela 110-letnica obstoja kolektiva!«

Celotni kolektiv se je v zadnjih dvajsetih letih nenehno učil na novostih, ki jih je prinašal naš hitro se razvijajoč sistem samoupravne družbe, kakor tudi na lastnih napakah.

gel vedno svoj začrtani cilj. Ob deseti obletnici samoupravljanja smo bili na začetku rekonstrukcije podjetja. Danes, ob 20-letnem jubileju pa je takrat začrtani cilj za nami. S skupnimi naporji je bil osnovni cilj dosežen, prepričan pa sem, da bomo kot samoupravljavci dosegli tudi v bodoče vse tisto, kar si bomo zastavili.

Prav zaradi doseženih dosedanjih rezultatov našega skupnega dela vam iskreno čestitam v imenu družbeno političnih organizacij ob današnjem jubileju.

V delovno predsedstvo svečanega zasedanja so bili izvoljeni Krsnik Franjo, Sihur Anton, Klanšek Jože, Haberl Adolf in Racki Viktor.

Svečanosti so se udeležili v glavnem vsi člani prvega izvoljenega delavskega sveta v kolektivu, člani sedanjega delavskega sveta in mnogo gostov. Prav veseli smo bili, da smo lahko v naši sredini pozdravili med gosti tovariša Miha Marinka in Lidijo Šentjuroc kot častna občana hrastniške občine in člana sveta federacije, tovariša Marjana Orožna, podpredsednika skupščine SRS, tovariša Mitjo Švaba, člana pred-

skega sindikalnega sveta, predsednika SZDL in predstavnike mladine in druge goste.

Prečitani so bili pozdravni telegrami: tovariša Janeza Vipotnika, »Čestitam k vašim doseženim uspehom in prazniku!« — Ing. Andreja Marinca, sekretarja CK ZKS, »Čestitam k vašemu

Častni gostje na slavnostni seji, med njimi naši najvidnejši predstavniki družbeno-političnih organizacij

Kar trije svečani jubileji so se praznovali na sam predvečer dneva republike.

Predsednik tovarniškega odbora sindikata je pričel svečano zasedanje z besedami:

Otvorjam svečano in razširjeno sejo delavskega sveta. Čutim se dolžnega izreči na današnji dan zahvalo vsem tistim, ki so s svojo prisotnostjo in delom v različnih organih samoupravljanja od DS, komisij do UO doprinesli svoj delež h gospodarski, kulturni, socialni in politični rasti našega podjetja.

Prav tako se čutim dolžnega spomniti vseh tistih, ki so se odpovedali svojim osebnim dohodkom v zadnjih desetih letih na račun rekonstrukcije, zavedajoč se, da le s samoodpovedovanjem lahko zagotove nam danes boljše delovne pogoje in lepši kos kruha. Hvaležni smo vsem tistim, ki so s svojim znanjem in trudom v razvijajočih se obratih zanje z vso odgovornostjo izučevali raznovrstne in prepotrebne kadre.

Delovno predsedstvo na slavnostnem zasedanju

Na vsej tej poti nihanj pa je kolektiv v okviru svoje sindikalne organizacije in s pomočjo Zveze komunistov in Zveze mladine ter strokovnih služb dose-

sedstva republiškega odbora sindikatov Slovenije in mnogo domačih gostov, kot predsednika občinske skupščine, sekretarja ZK občine, predsednika občin-

Matko Franc sprejema spominsko darilo

prazniku in vam želim še mnogo uspehov v nadaljnjem delu!« — Toneta Kropuška, predsednika Zveze sindikatov Slovenije »Čestitam k prazniku vašega kolektiva in dnevu republike!«

Tovariš ing. Birsa Edo, naš dolgoletni glavni inženir je poslal pozdravno pismo:

Dragi tovariši!

Najlepše se zahvaljujem za vabilo na svečano sejo delavskega sveta ob 20-letnici delavskega samoupravljanja.

Vaše svečane seje bi se udeležil z največjim veseljem, vendar imam službene obveznosti, ki jih žal ne morem preložiti.

Vsem vam, posebno jubilatantom, želim prijetno praznovanje in mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Slavnostni govor je imel tovariš predsednik sedanjega delavskega sveta tovariš Krsnik Franjo. V svojem izvajanju je zajel celotno dolgoletno naporno pot in razvoj kolektiva v svojem dvajsetletnem obdobju.

Kulturni program so izvajali godba na pihala Svobode II in pevski zbor Svobode II. Izvajanje naših kulturnih delavcev so navzoči z aplavzom bogato nagradili, posebno še pesem Steklar-ska, ki so jo izvajali pevci.

Svečano predajo spominskih kipcev je izvršil predsednik DS podjetja. S posebnim aplavzom so navzoči sprejeli predlog de-

Tovariš Miha Marinko prejema darilo kip Steklarja. Izročila mu ga predsednik DS

Miha Marinko pozdravlja udeležence proslave 20-letnice delavskega upravljanja

ob priliki 20-letnice samoupravljanja podjetja

lovnega predsednika zasedanja, da se prvemu podeli spominsko obeležje tovarišu Mihi Marinku, kot enemu najstarejših steklarjev in kot častnemu občanu Hrastnika. Nadalje tovarišici Lidiji Sentjunc kot dolgoletni revolucionarki in častnemu občanu Hrastnika, in tovarišu Klanšek Jožetu kot dolgoletnemu direktorju našega podjetja, direktorju, ki je vedno našel skupni jezik z organi samoupravljanja, direktorju, ki je vložil vse v to, da imamo danes moderno tovarno.

Spominska obeležja (vliti kip steklarja pri delu), delo naših profesionistov, so prejeli vsi člani prvega delavskega sveta našega podjetja. Da je za nami 20-letno obdobje razvoja delavskega samoupravljanja, priča to, da

predsedniki dosedanjih DS podjetja: Rancinger Ludvik, Grčar Karli, Gerhard Jože, Haberl Adolf, ing. Jože Tušar in Krsnik Franjo.

V imenu gostov je pozdravil kolektiv tovariš Miha Marinko. V svojem pozdravu je poudaril, da je zadovoljen, da lahko pozdravlja kolektiv Steklarne in člane delavskega sveta kot eden najstarejših steklarjev. »Iz govora vašega predsednika delavskega sveta smo slišali, da ima vaš kolektiv izredno pozitivno bilanco v svojem razvoju. Pri tem je bilo prav gotovo potrebno vložiti mnogo lastnega požrtvovalnega dela in prizadevanja. Vsa ta vaša dejavnost skozi stoletno zgodovino razvoja bi bila lahko urejena z vašo zgodovinsko zbirko«. Tovariš Marinko je pouda-

»Sedanji uspehi kolektiva so materialna osnova za nadaljnji razvoj. To je jasen primer, kako delovni človek gospodari z družbenimi sredstvi. V sedanjem razvoju naše družbe je predvsem odvisno od vas upravljavcev, kako bomo obvarovali naš sistem samoupravljanja.« V imenu gostov je pozdravil kolektiv in če-

stital k 20-letnemu jubileju in k dnevu republike 29. novembru.

Ob zaključku je predsednik tovarniškega odbora sindikata prečital pozdravno pismo tovarišu Titu.

Tudi naše uredništvo čestita vsem jubilarom in kolektivu ob 20-letnici delavskega samoupravljanja kolektiva. rigo.

Člani pevskega zbora izvajajo kulturni del programa

je med člani prvega delavskega sveta več kot polovica članov že upokojencev.

Obeležje so prejeli: Sihur Anton, Smodič Julij, Abram Stanok, Blaško Viktor, Benčina Emil, Birska ing. Edo, Cigeljak Stefan, Miler Štefka-Gec, Grum Ivan, Groznik Franc, Kovač Hedvika-Hudi, Jakim Ema, Korimšek Ivo, Kraus Anton, Keber Blaž, Kirn Adolf, Kastelic Jože, Koritnik Matija, Leskovšek Franc, Oprešnik Anton, Masten Viktor, Matko Franc, Pivec Jože, Podlunšek Adi, Podlunšek Sandi, Petrič Štefan, Popelar Anton, Restar Ivan, Rautar Marija, Rajh Franc, Ru-

ril, da je nujno potrebno čim prej urediti muzejsko zbirko, kar je važno zato, da mlajša generacija vidi, s kakšnimi težavami se je moralo boriti podjetje, prikaže se naj vse izkorišča-

Petrič Štefan prejema priznanje

gelj Jože, I., Radej Stane, Šmagelj Stane, Šoba Jože I., Trinker Adolf, Špeglič Mimi, Umek Anton, Vidmajer Ferdo, Vračun Viljem, Zore Vinko, Zalaznik Jernej, Žlindra Jože, Žlindra Oto in

Predsednik sindikata izroča direktorju Klanšku spominsko darilo

nje steklarjev v pogojih kapitalizma. Poudaril je, da zgodovina govori o 80-letnem izkoriščanju steklarjev. Šele zadnje obdobje 30 let so se ustvarili drugačni pogoji dela v podjetju.

Tovariš Marinko je končal z besedami:

ljanja, eno največjih pridobitev ne samo za nas, ampak za resnično uveljavljanje znanstvene marksistične misli. V tem letu mineva tudi, 110 let, odkar so naši predniki začeli na tem prostoru oblikovati stekleno maso, da mineva 110 let naporov naših prednikov

Direktor Klanšek čestita tov. Lidiji Šentjunc, ki je sprejela spominsko darilo kip steklarja

Na slavnostnem zasedanju Delavskega sveta ob priliki 20-letnice samoupravljanja v kolektivu je imel slavnostni govor sedanji predsednik Delavskega sveta tovariš Franjo Krsnik.

Tovarišice in tovariši!

Ko slavimo danes 20-letnico samoupravljanja, se spomnimo, da mineva letos 25 let od zmage jugoslovanske socialistične revolucije, 25 let od zmage nad fašizmom, ki je omogočila proletariatu naših narodov, da danes lahko slavimo 20-letnico samouprav-

skozi celo zgodovino obstoja od »glazute« do današnje moderne steklarne. Danes ob našem prazniku pa lahko smelo trdimo, da je prav ta objekt, ki zaposluje skoraj 2000 delavcev, dokaz, da skoraj v celem stoletju ni dosežen tak gospodarsko tehnični razvoj kot v zadnjih 10 letih.

Tovarišice in tovariši!

Vrnimo se v mislih za 20 let nazaj in se sprehodimo skozi 20-letno pot samoupravljanja. Prvi delavski svet v Steklarni Hrastnik je bil izvoljen 22. januarja 1950, in sicer na posrednih volitvah in je bil predhodnik delavskega sveta, izvoljenega v avgustu istega leta na osnovi zakona o delavskih svetih. Upravičeno torej smatramo leto 1950 za zgodovinsko prelomnico v dolgem obdobju boja delavskega ljudstva za svoje pravice.

Prvi delavski sveti so se v takratnem sistemu družbene delitve morali boriti s težavami in protislovji, katera so spremljala delavsko samoupravljanje. Prvi delavski sveti so bolehalo na dveh pozicijah, in sicer:

1. Delavci v tem obdobju nismo bili pripravljeni za tako odgovorno delo, saj je bila izobrazbena struktura nizka. Nenadoma smo bili postavljeni pred dejstvo: reševati gospodarske probleme, prevzeti samostojno vodenje podjetja, najtežje pa je bilo živeti se v vlogo upravljavca, kajti mi-

(Dalje na 4. strani)

Govor predsednika delavskega sveta

(Nadaljevanje s 3. strani)
selnost meznega delavca iz kapitalistične družbe je bila najtežja ovira, ki jo je moral premagati samoupravljalca. Zato je bila ena najvažnejših nalog organov upravljanja uvajanje novih socialističnih odnosov v podjetju, odnosov, ki so se oblikovali med samimi upravljalci in se odražali v odnosu samoupravljalcev do premoženja, ki jim je bilo dano v upravljanje. Zasluga za urejevanje odnosov, tako do družbene lastnine kakor med delavci, gre delu družbeno političnih organizacij. Te so iskale najrazličnejše oblike usposabljanja članov kolektiva, predvsem pa neposrednih proizvajalcev. Vsak razgovor, tečaj, seminar s tega področja je prinašal vsaj del zelenega uspeha.

2. Stalne spremembe predpisov in gospodarskih instrumentov so povzročale dodatne težave. Komaj smo obstoječe dojeli, se je že spremenilo in zopet smo začeli na novo. Tudi pristojnosti so v samem začetku bile majhne, odločalo se je o celi vrsti malenkosti, medtem ko so pomembne stvari ostale še v rokah države. Poleg sprememb predpisov so bile pomembnejše spremembe gospodarskega sistema. Ta je v obdobju sistema samoupravljanja šel skozi nekoliko razvojnih faz. Vse razvojne faze gospodarskega sistema razen prve, ki je sovpadala z obdobjem nacionalizacije, so bile usmerjene z željo, da se gospodarstvo osvobodi državne uprave, da se čedalje bolj krepí samostojnost podjetij in se večja vloga delavskega upravljanja tako na področju ekonomske politike kot tudi celotne politike razvoja družbe.

Samoupravljanje

Ko proslavljamo 20-letnico našega samoupravljanja je vsekakor potrebno, da se vsaj delno ozremo na prehojeno pot tudi našega samoupravnega sistema. Ko je izšel zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih smo tudi v naši delovni organizaciji izvolili prvi delavski svet. Do tega časa je v sistemu gospodarstva vladalo administrativno upravljanje preko posebej zato določenih direktij. Kljub takemu centralističnemu odločanju pa je bilo to obdobje v pogledu gospodarskega razvoja progresivno, ker je bilo potrebno postaviti materialne te-

melje našemu gospodarstvu. Uravnovešenost gospodarskega stanja pa je bilo sposobno uveljaviti samo centralistično odločanje, ki je v tem pogledu obdržalo ravnovesje v razvoju gospodarskega sistema. Zavestno pa se je težilo k temu, da je administrativno obdobje samo prehodno obdobje in da je potrebno najti nove oblike upravljanja v gospodarstvu in

do 60. leta še vedno obstojali zvezni predpisi, ki so določali oblike in vsebino samoupravljanja v naših delovnih organizacijah. Materialni in moralni porast pa sta dosegla tak obseg, da so tudi ti predpisi, ki so določali oblike in vsebino samoupravljanja, postali nevzdržni v našem samoupravnem sistemu. Te oblike je odpravila Ustava iz leta 1963,

organov, upoštevajoč področja dela. Pomembnejšo vlogo in obveznosti, zlasti upoštevajoč odgovornost, so prevzeli tudi individualno izvršilni organi. V celotnem sistemu samoupravljanja smo vključili v neposredno odločanje posameznih zadevan kot pristojnih organov več kot 350 članov delovne skupnosti. Kljub temu, da imajo decentralizirani organi določene samoupravne pravice, bo ena izmed prihodnjih nalog ta, da bomo tem organom dali tudi materialno podlago — materialno zainteresiranost, s čimer se bodo oblike decentralizacije še smotrnejše uveljavile pri nadaljnjem oblikovanju našega samoupravnega sistema. Razvijanje in krepitev samouprave je tako ena izmed temeljnih nalog vseh članov delovne skupnosti kakor tudi družbeno političnih organizacij. Začrtana pot in smer daje vsekakor možnosti, da bodo te oblike pripomogle k temu, da bodo delovni ljudje o vprašanjih, ki so pomembna za podjetje kot celoto ali posamezne organizacije združenega dela, kar najbolj neposredno odločali, v tem pa je osnovno zagotovilo, da bomo tudi v bodočnosti dosegali še pomembnejše delovne in družbene uspehe.

V teh 20 letih je naš samoupravni sistem prehodil naslednje razvojne faze; obdobje od leta 1951—1953 je uvajanje tržnega gospodarstva, začeli smo zapuščati administrativno in centralizirano upravljanje in pričeli osvajati tržišče. Podjetja dobijo pravico, da sama odločajo, kaj in na kakšen način bodo proizvajala, od koga bodo kupovala surovine in komu prodajala svoje izdelke. Z osvajanjem tržišča se je pričel menjati proces vloge in metod gospodarskega planiranja. Dohodek

Godba na pihala med izvajanjem kulturnega programa

to take oblike, ki bodo zagotovile nadaljnji socialistični razvoj gospodarstva. Ko se je ugotovilo, da je administrativni centralizem postal nekaka ovira nadaljnega razvoja gospodarstva in družbeno političnega sistema, se je pristopilo k ustanovitvi prvih samoupravnih organov v okviru delovnih organizacij — delavskih svetov. Ti samoupravni organi so imeli prvotno samo posvetovalno vlogo in se je odločanje kljub temu še vršilo po principih demokratičnega centralizma. Z izdajo zakona o upravljanju po delovnih kolektivih pod geslom »tovarne delavcem« pa so delavski sveti dobili pravno podlago. Začel se je proces prenašanja pristojnosti odločanja na organe podjetja, ta proces pa je dobil tudi ustavno podlago v spremembi ustave. Ustava je postavila samoupravljanje na tako pomembno družbeno politično stopnjo, da ga je postavila kot osnovo našega družbeno političnega sistema. Kljub takemu stanju pa so v obdobju

zlasti pa so spremenili pogoje oblikovanja samoupravnih organov zadnji ustavni amandmaji. Z realizacijo sedanjih načel o samoupravljanju lahko vidimo, kakšno vsebinsko spremembo je doživelo samoupravljanje v navedenem obdobju. Danes delovni kolektivi praktično in pravno odločajo o vseh bistvenih elementih svojega gospodarsko planskega razvoja in si je družbena skupnost pridržala

Spominsko darilo prejema tov. KASTELIC JOŽE

samo osnovno regulativo, ki zagotavlja nadaljnji razvoj socialističnih odnosov v našem sistemu.

Tudi v naši delovni organizaciji smo s sprejetjem statuta znatno spremenili način in oblike samoupravljanja. Iz predhodnih klasičnih oblik centralnega delavskega sveta in upravnega odbora ter nekaterih pomožnih teles smo prešli na pomembno decentralizirano samoupravljanje po organizaciji združenega dela. Poleg tega imamo namesto upravnega odbora osem kolektivno izvršilnih

je postal merilo učinkovitosti vsakega podjetja, razdelitev pa je bila regulirana s posebnimi merami akumulacije in fondov, vendar za različne gospodarske veje različne mere. Osební dohodki (plače) so se izplačevali iz dela dohodka, ki je ostal v podjetju, sama delitev se je vršila v skladu s tedanjimi predpisi. S svojo logiko in vplivom so te mere dale nove pobude podjetjem, da so prihajala na tržišče z določenimi proizvodi, da so stalno izboljše-

(Dalje na 5. strani)

Vsem članom in članicam kolektiva Steklarne Hrastnik želijo srečno in uspehov polno novo leto 1971 pododbori sindikata: notranji obrat, brusilnica — slikarnica, profesionisti, transport — skladišče in splošna služba.

Govor predsednika delavskega sveta

(Nadaljevanje s 4. strani)
vala pogoje proizvodnje in postala poslovnejša.

Takratni delavski svet je uvidel, da bo potrebno, če hočemo zadovoljiti potrebe trga in omogočiti našemu delovnemu človeku boljše delovne pogoje, zgraditi nove proizvodne kapacitete.

Uvajanje tržišnega gospodarstva je ustvaril pogoje tudi našemu kolektivu, da je lahko sam uvidel svojo pot za nadaljnji razvoj. Že leta 1952 je bil sprejet sklep o popolni obnovi tovarne.

To obdobje je značilno tudi za naš kolektiv in predstavlja prelomnico v prodoru naših proizvodov na tuje tržišče, saj smo leta 1953 začeli izvažati in istega leta izvozili 107 ton naših izdelkov v vrednosti 11,230.000 deviznih dinarjev.

Naslednja faza gospodarskega sistema od 1954—1957 je razširitev materialne osnove samoupravljanja. Odravljene so bile osnovne brezodplačilne financiranja novih investicij in sprejeta je bila obveznost vračanja investicijskih kreditov, krediti so se razdeljevali na osnovi razpisov. Tudi mehanizem razdelitve dohodka je bil podvržen znatnim spremembam. Kljub nastalim spremembam naš kolektiv ni odstopil od že prej začrtane poti in ravno v tem obdobju začel z realizacijo sklepa, sprejetega 1952 in konkretno pripravljati vso dokumentacijo in

število, ki bi povečala učinkovitost gospodarskega sistema glede hitrejšega dviga produktivnosti. Opustila se je kategorija dobičkov in je dohodek ponovno postal osnova razdeljevanja. Ustanovljen je dohodek kot razlika med skupnim dohodkom in stroški proizvodnje. Na tak način formirani dohodek je bil do leta 1961 obdavčen po progresivni lestvici. Sistem razdeljevanja je dajal nadaljnjo vzpodbudo za napredovanje delavskega upravljanja. V tem obdobju je prišlo tudi do prvega poskusa izvajanja kompleksnejše reforme celotnega gospodarskega sistema, in sicer z uvajanjem samo majhnega števila pomembnejših sprememb na področju razdeljevanja, investicijske politike, odnosov cen, bančnega in kreditnega sistema. Vse to je krepilo materialno bazo delavskega samoupravljanja. Toda na takšne spremembe nista bila pripravljena ne javnost ne gospodarstvo in je to pripeljalo do hitrega upadanja poslovne aktivnosti, zaposlenosti in ostalih problemov. To obdobje predstavlja za naše podjetje začetek realizacije rekonstrukcije proizvodnih obratov in stranskih dejavnosti. Pomembno je namreč, da smo začeli rekonstrukcijo z 2/3 deležem lastnih sredstev. Z dobljenimi novimi proizvodnimi kapacitetami smo poleg nudenja boljših delovnih pogojev spremenili zunanji videz našega podjetja.

boljše delovne pogoje in možnost za ustvarjanje večjega dohodka, se nismo zadovoljili s tem, ampak smo po odplačilu kreditov za prvi dve fazi rekonstrukcije pristopili k izgradnji še tretje faze rekonstrukcije in naša tovarna je dobila sedanji videz na zunanaj, znotraj smo pa dobili popolnoma avtomatiziran obrat za proizvodnjo steklenic in gostinskih kozarcev.

Kaj in koliko je s tem pridobil naš kolektiv, nam govore rezultati, in sicer: leta 1960 po končani prvi fazi rekonstrukcije je

S-d. ali v dolarjih 1965 1,438.022.73, 1969 pa 2,068.638.26, in to vse na konvertibilnem področju. S tako politiko je imelo podjetje zagotovljeno izkoriščanje kapacitet in je postalo največji jugoslovanski izvoznik votlega stekla. Intenzivnost povečanja izvoza stekla se v letošnjem letu ni nadaljevala v enakem obsegu kot nekaj let nazaj, to pa zaradi izredno nestabilnih pogojev gospodarjenja v Jugoslaviji, kar je zelo omejilo konkurenčno sposobnost.

V konceptu srednjeročnega razvoja podjetja ima izvoz zelo po-

Udeleženci proslave pozorno poslušajo govor predsednika DS

Tudi za zakusko je bilo lepo pripravljeno

vire sredstev za rekonstrukcijo. Spremembe v tem obdobju so predstavljale tudi pomembno razširitev pravic delavskega samoupravljanja, s čimer se je povečala samostojnost podjetij. Med drugim se je pokazalo, da se obdavčevanje dobička negativno odraža v zainteresiranosti podjetij, da bi povečala produktivnost. Vzporedno z gospodarskim razvojem celotnega sistema je rasel tudi razvoj našega podjetja. Kljub temu, da nismo v tem obdobju povečevali kapacitet, se je obseg proizvodnje povečal, in sicer fizični obseg proizvodnje, ki je znašal leta 1950 4.938 ton, na 5.818 ton v letu 1956. Izvoz se je povečal od 107 ton in 11,230.000 deviznih dinarjev leta 1953 na 203 tone in 58,138.091 din. Temu obdobju je sledilo obdobje povrnitve k dohodku. Za obdobje 1958 do druge polovice 1965 so bile značilne težnje, da se najde re-

Ustvarili smo tudi možnost povečanja proizvodnih kapacitet, s tem pa realno možnost za povečanje dohodka podjetja — povečanega števila zaposlenih in ustvarili pogoje za nadaljnjo rast družbenega standarda. Leta 1960 praznujemo naš kolektiv 10-letnico samoupravljanja, praznujemo tudi pomembno delovno zmago, tega leta je bila že zaključena prva faza rekonstrukcije.

Leta 1960 je obseg proizvodnje znašal 8.149 ton, kar je za 40 % več kot leta 1956, izvoz se je povečal z 58,138.091 din leta 1956 na 327,994.192 din leta 1960. Od tega leta naprej se začne hiter razvoj našega podjetja. Z dokončanjem druge faze rekonstrukcije zasledimo v našem podjetju tudi prve avtomatske stroje, ki so bili kot dopolnilno ročnemu in polavtomatskemu asortimanu. Kljub temu, da smo s temi kapacitetami in delovnimi prostori ustvarili

znašal celotni dohodek podjetja 1.933,526.900 din, po končani tretji fazi rekonstrukcije leta 1966 pa 6.091,022.300 S-din.

Čisti dohodek 1960
632,373.500 S-din

Čisti dohodek 1966
2.725,561.400 S-din

Vrednost osn. sredstev 1960
726,952.200 S-din

Vrednost osn. sredstev 1966
4.429,726.900 S-din

Ne smemo pozabiti, da je naš gospodarski in samoupravni sistem v drugi polovici 1965. leta zakorakal v obdobje gospodarske reforme. Z nastopom gospodarske reforme je podjetje prišlo v situacijo, da si lahko smelo začrta nadaljnjo pot tudi z intenzivno vključitvijo v mednarodno blagovno menjavo. Z rekonstrukcijo so bile postavljene kapacitete, z gospodarsko reformo pa realne možnosti za povečanje izvoza. Leta 1965 je znašal izvoz 1.580,694.375 S-din, leta 1969 pa 2.482,332.335

membno vlogo, ker računamo, da se bodo pogoji v naši notranji stabilnosti bistveno menjali. Ker pričakujemo, da bomo do leta 1975 svoj obseg in vrednost proizvodnje povečali za 75 %, moramo računati, da bo le taka politika omogočala popolno izkoriščanje kapacitet.

Naš program razvoja je postavljen na povečevanju mehanizacije v proizvodnji in dodelavi ter na razvoju tistih asortimanov v klasični proizvodnji, kjer tehnologija v svetu še ni zamenjala človeški faktor, po vpraševanju pa je trend po vsem svetu usmerjen v precejšnjo konjunkturo. Tako bomo spreminjali notranji videz tovarne, dvignili produktivnost na zaposlenega in omogočili vedno faktor, po vpraševanju pa je trvečje uspehe v rezultatih dohodka. To ne pomeni politiko borbe proti človeškemu delu, ampak pomeni borbo za boljšo strukturo delovne sile, njihovo večjo učinkovitost in boljše rezultate dela.

(Dalje na 6. strani)

Družbeno-politične organizacije občine Hrastnik žele vsem delovnim ljudem srečno in uspehov polno leto 1971

- skupščina občine Hrastnik
- občinska konferenca ZK
- občinski odbor ZZB NOV Hrastnik
- občinska konferenca SZDL
- občinska konferenca ZMS
- občinski sindikalni svet

GOVOR PREDSEDNIKA DELAVSKEGA SVETA

Kvalifikacijska struktura

Za vsako delovno organizacijo je za doseganje boljših uspehov na področju fizičnega obsega proizvodnje, izpopolnitev pogojev dela, povezave del med posameznimi organizacijskimi enotami kakor tudi za druge pogoje, ena izmed temeljnih zahtev tudi obstoječa in razvojna kvalifikacijska struktura članstva. V tem pogledu se vsaka delovna organizacija trudi za izboljšanje kvalifikacijske strukture tako za člane, ki so neposredno udeleženi v proizvodnem procesu, kakor tudi za člane, ki proizvodni proces vodijo ali skrbijo za njegovo izpopolnjevanje. Steklarna Hrastnik ima v tem pogledu dolgoletno tradi-

Glavni direktor čestita tov. Keber Blaž

cijo, vendar glede na obstoječe razmere in ustrežajoče pokazatelje ne moremo trditi, da je struktura po kvalifikacijah posebno ugodna. V času, ko podjetje še ni imelo značaja tako razvitega industrijskega podjetja, se je v prvi vrsti gledalo na to, da so se člani s praktičnim izobraževanjem na delovnih mestih usposobili za delo steklarja kot neposrednega proizvajalca, deloma tudi za dela v ostalih enotah, vendar so bile vse te oblike odraz razvijajočih se potreb, ni pa bilo vnaprej načrtovane — programiranega, predvidenega usposabljanja kadrov tako za neposrednega proizvajalca kot za strokovno osebje. Iz podatkov je razvidno, da se je struktura z razvojem podjetja menjavala, vendar ne v takem obsegu in s tako stopnjo, kot je po fizičnem obsegu rastle podjetje in njegova proizvodnja. Res je sicer, da po osvoboditvi ni bilo na razpolago strokovnega kadra, da smo komaj v tem obdobju z družbenopolitičnega stališča začeli na splošno uvajati sistem programi-

ranja kadrov in da so v tem obdobju nastali osnovni zametki in potrebe za šolanje potrebnih kadrov. V takratni situaciji smo potrebam po kadrih zadostili tako, da smo v okviru podjetja, v okviru združenja in zbornic prirejali hitre tečaje, kjer so se člani usposobili za vodenje podjetja. Tu je potrebno poudariti, da je bilo treba v marsikaterem pogledu in primeru pripraviti posameznike za opravljanje ustrežajočih funkcij in da so zaradi tega bili ti tečaji v prvi vrsti namenjeni druž-

ra in je zaradi tega bila potrebna diktatura proletariata, ki je bila edino sposobna obdržati in začrtati osnovne koncepte nadaljnega razvoja. Tako imamo tudi v naši delovni organizaciji iz tistih časov sicer skromne podatke, vendar kažejo, da se je tudi naše podjetje vključilo v že navedeni sistem preobrazbe delovnih ljudi. V letu 1950 smo imeli v podjetju komaj tri člane z večjo kot srednjo strokovno usposobljenostjo, poleg tega pa tudi ni bilo srednje strokovnega kadra na ustrežajočih

vidno, da smo dosegli tudi na področju strokovne preobrazbe pomemben napredek, ki bo omogočil delovni organizaciji, da si bo čez določen čas iz lastnih vrst, deloma pa tudi na podlagi štipendiranja, pridobilo potrebno kvalifikacijsko strukturo. Pri tem ne gre samo za pridobitev strokovne izobrazbe, temveč bo potrebno s tem v zvezi tudi postaviti tako organizacijsko strukturo podjetja, ki ne bo samo omogočala, temveč tudi zahtevala, da bodo ti člani razporejeni na taka delovna mesta, da bodo lahko svoje izkušnje in strokovno znanje vlagali za perspektivnejši, hitrejši in boljši razvoj proizvodnega procesa in družbenih odnosov v okviru članstva. Uresničujoč to zamisel, podpirajo samoupravni organi vse oblike izobraževanja, ki bi omogočile čim hitrejšo pridobitev praktičnega in teoretičnega znanja. Tako se oblike izobraževanja uporabljajo zlasti tako, da se člani praktično usposabljujejo na delovnih mestih, da se članom omogoča obiskovanje strokovnih šol in tečajev, poleg tega pa imamo z nekaterimi sklenjene tudi pogodbe o štipendijah.

Vse te oblike dajejo tudi naši delovni organizaciji zagotovilo za spremembo kvalifikacijske strukture. Tu ne smemo pozabiti na oblike izobraževanja, zlasti praktičnega, ki ga v zadnjem času z velikim uspehom in dejavnostjo uveljavlja Klub mladih proizvajalcev, na novo organizirana šola za pridobitev kvalifikacije kvalificiranih steklarjev, ki sta v trenutnih pogojih najprimernejši obliki za usposobitev kadra glede praktičnega dela. Menim, da je potrebno tudi v bodoče še okrepiti te oblike, morda najti še druge oblike izobraževanja, da bomo lahko v bodočnosti z razvojem podjetja tudi strokovno kos vsem nalogam, ki jih pred nas postavlja družbena skupnost in tržišče. Materialno gospodarski razvoj je pač temelj oblikovanja našega standarda, kjer pa ima znanje v praktičnem ali teoretičnem pogledu eno izmed osnovnih postavk in zagotovilo bodočega uspešnega razvoja.

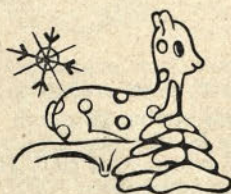

Predsednik TOS tov. Haberl Adolf otvarja slavnostno sejo

beno-politični preobrazbi posameznih skupin in posameznikov, ker smo v tem obdobju hoteli utrditi pridobitve izbojevanje revolucije. Vsekakor je bilo potrebno v vsaki posamezni delovni organizaciji pripraviti tak družbenopolitični kader, ki je razumel in spoštoval delo neposrednega proizvajalca, delo strokovnjaka, na drugi strani pa se je moral zavzemati za realizacijo novih načel — načel socialističnega gospodarjenja. Po strukturi so bili to najtežji časi, ker smo morali revoluciji predane ljudi obremenjevati s funkcijo in delom v delovnih organizacijah in drugih institucijah, poleg tega pa še strokovno izobraževati, da bi jih usposobili kot nadaljnje nosilce socialističnega razvoja. Ravno iz tega vidika pa izhaja tudi to, da je takrat v delovnih organizacijah ostalo zelo malo strokovnega kad-

delovnih mestih. Zato smo tudi v tem 20-letnem obdobju vložili mnogo sredstev za strokovno preobrazbo ljudi, članov delovne skupnosti in ostalih ter smo v tem pogledu dosegli pomembne uspehe. Vsekakor tudi današnja struktura zlasti glede zasedbe visoko strokovnega kadra še ni izpopolnjena, vendar pa razpolagamo z znatnimi kapacitetami srednje tehničnega in ekonomskega kadra. Tako imamo v podjetju 7 članov z višjo in visoko strokovno usposobljenostjo, preko 10 članov je na izpopolnjevanju, da si pridobi tako izobrazbo, poleg tega pa imamo več kot 50 članov, ki imajo srednjo tehnično ali ekonomsko izobrazbo. Iz tega je raz-

Terenska organizacija SZDL Hrastnik spodnji del želi vsem članom kolektiva, organov opravljanja ter vsem prebivalcem občine obilo osebnih sreč in delovnih uspehov v novem letu 1971.

Dragi bralci

Pred vami leži prva številka »STEKLARJA« v letu 1971. Uredništvo Steklarja želi ob tej priliki, da bi vsi zvesti bralci našega glasila poleg branja tudi prispevali s pisanjem dogodkov iz dela kolektiva, dela samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij svoj delež k pestrosti in kvaliteti glasila.

Vsem, ki ste v preteklem letu zvesto sodelovali in prispevali h kvaliteti glasila, se zahvaljujemo za sodelovanje. V letu 1971 bo v okviru našega glasila izhajal tudi »Glas mladih«. Namenili smo prostor, kjer bodo mladi, zaposleni v našem kolektivu, pisali o vseh problemih dela mladinske organizacije v kolektivu. Vsi člani kolektiva bodo tako informirani o celotni dejavnosti, o uspehih in problemih mladih. Upamo in želimo, da bo kvaliteta glasila tudi v prihodnje na zadovoljivi višini in da bo glasilo redno mesečno izhajalo.

Želimo vsem članom kolektiva, upokojevcem, vsem članom kolektiva, ki služijo vojaški rok, in drugim občanom mnogo uspehov v letu 1971.

Uredniški odbor

PERSPEKTIVE ZA IZVOZ V LETU 1971

V novembru smo obiskali naše kupce razsvetljavnega in gostinskega stekla na območju Zvezne republike Nemčije in Belgije. Namen obiska je bil, dogovoriti se s kupci o njihovih željah in potrebah za poslovno leto 1971.

Da bi bili razgovori kar se da realni in aktualni, smo si pred odhodom skicirali plan prodaje v izvozu na osnovi plana proizvodnje za leto 1971. Ž ozirom na močna gibanja cen za osnovne surovine v naši proizvodnji smo pripravili tudi nove kalkulativne cene za artikle, ki so predmet izvoza. Že pri pregledu kalkulacij doma je bilo ugotovljeno, da bomo morali cene povečevati, da bi ostali v našem izvozu rentabilni. Jasno je, da je bila na tak ukrep prisiljena tudi naša konkurenca v inozemstvu in zato je bil odpor naših kupcev na povečanje cen nekoliko manjši kot smo pričakovali. Uvodoma je treba tudi poudariti, da za vse artikle ni bilo mogoče doseči željenih cen, ki bi bile tudi nad lastnimi proizvodnimi cenami, kljub temu pa lahko ugotovimo, da je proizvodnja asortimana, katerega smo zaključili s kupci za naslednje leto, rentabilna kot celota. Kot je bilo pričakovati, smo se z našo konkurenco najtežje srečevali v proizvodnji Kiko tulpic, katerih cena je postala

la za naše proizvodne možnosti skorajda nezanimiva nasproti avtomatski proizvodnji teh artiklov v nemških in belgijskih steklarnah. Kljub tej situaciji pa smo obdržali našo prednost, ki je v tem, da lahko pristopamo k proizvodnji v manjših serijah, kar je v prodaji teh artiklov mnogokrat odločilnega pomena. K doseženim cenam za leto 1971 je potrebno poudariti, da smo se z njimi približali zgornji dovoljeni meji naše konkurence, torej v bodoče bomo morali biti zelo previdni, ko bomo kalkulirali cene za izvoz. Iz podatkov, katere smo zbrali, je v nemških in belgijskih steklarnah pričakovati naslednje povečanje cen nekje v marcu ali aprilu naslednjega leta, to se pravi tik pred Hannovrskim sejmom, se pravi, da tudi mi tega momenta ne bomo smeli zamuditi.

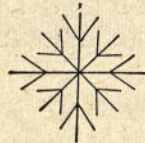
Za celotno pot, ki smo jo opravili, lahko trdimo, da je bila zelo uspešna, kar potrjujejo napravljene zaključki, ki so v poprečju večji za približno 15% od letos realiziranega izvoza. V pogledu cen beležimo povečanje poprečno za 12%, kar je vsekakor vzpodbudno za naš nadaljnji izvoz na tržišče Zahodne Evrope.

Če s seštevkom zaključenih količin na zunanji trg primerjamo

količinski plan naše proizvodnje v naslednjem letu, bomo morali poiskati možnosti za večjo proizvodnjo v nekaterih proizvodnih skupinah. Pričakovati je manjšo proizvodnjo v opalu, kristalnih plafonjer in težjih ročnih kozarcev. Za te proizvodne skupine bomo morali iskati izhod v inštaliranju večjih kapacitet ali pa v drugačni delitvi proizvodnje med domačim trgov in potrebami za izvoz.

Kot je bilo pričakovati pa smo

nam kupci zamerijo našo počasnost pri realizaciji naročil novih artiklov. Imeli so tudi pripombe na našo nezainteresiranost do proizvodnje novih oblik in desenov artiklov, katere tržišče vedno z interesom sprejema. Vse to pa se za nas najslabše odraža finančno, ker artikel, ki nastaja z boljšim ali slabšim kopiranjem izvirnika, ne more dati na trgu rezultatov, kakršne dajejo novitete. Smatramo, da bo potrebno naši desing službi in pri-

Upravni odbor »Svobode II« Hrastnik želi vsem članom kolektiva Steklarne Hrastnik in Kemične tovarne ter članom svojih sekcij srečno in veselo novo leto 1971.

Kakšna bo naša cena

Stabilizacijski program še ni priznan v vseh konkretnih ukrepih, vendar se lahko že sedaj ocenjuje njegov vpliv na naše podjetje. Da bi lažje predvidevali, kako bi, bom na kratko omenil, kaj s programom želimo. Želimo, da aktivno nadaljujemo z reformo gospodarstva in družbe, da gradimo vse odnose na samoupravnih osnovah in da stalno večamo našo življenjsko raven. Vendar realno, ne napihujmo z besedami, ko nam že jutri del tistega, kar smo ustvarili danes, odnesejo cene. Ko nihče več ne pozna svoje cene in cene drugega, ko imamo vsi enake cene ne glede na delo, opažamo, da nismo več na pravi poti. Zaradi tega smo zopet aktivno posegli v reformo in prinesli stabilizacijski program. Z njim želimo uravnovesiti potrošnjo s ponudbo na vseh nivojih, razbremeniti gospodarstvo nekaterih obveznosti, povečati mednarodno konkurenčnost našega gospodarstva z ekonomskimi oblikami stimulacije ter prenesti vrsto odgovornosti in pravic na republike. Seveda je tu še vrsta sklepov s področja denarne politike, deviznega režima in drugih, ki pa so le metode za dosego programskih ciljev.

Če tu gledam sedaj mesto našega podjetja, moram ugotoviti, da so nas ukrepi s področja monetarne (denarne) politike že prizadeli, tako da je naša likvidnost zelo nizka. To pa predvsem zaradi splošnih denarnih odnosov, ko denar za prodano blago ne pride na naš račun prej kot v 80 dneh. Seveda naša nizka obratna sredstva ne morejo pokriti te vezave. Tako stanje bo hitro vplivalo na

selekcijo nabor, povpraševanje bo upadalo, blago se bo vedno težje prodalo. Ker je s tem računati, moramo ponovno obrniti oči preko meja, kamor bo potrebno usmeriti močnejše tokove za naše blago. Seveda bo to družbeno zelo pozdravljeno, ekonomsko izgleda tudi zanimivo, torej skupno vzeto koristno in pametno. Od zmanjšanja obveznosti do države mislim, da ne moremo pričakovati obogatitve, nekaj pa verjetno bo, ni pa možno še točno reči, koliko in kje. Ko smo začeli z gospodarsko reformo, smo se ekonomsko gledano postavili ugodno, zaradi tega mislim, da nas sedanja politika stabilizacije ne more vreči v razvoj nazaj, lahko nas samo resno opozori na napake ali popuščanja, ki jih še nismo odstranili. Vseeno pa mislim, da smo danes bolj sposobni aktivno poseči v uravnoteženje gospodarskih gibanj, ker smo močnejši, bolj modernizirani in bolj priznani v svetu in doma. Ni pa s tem rečeno, da smo popolni, še vrsto stvari nam manjka, da ne bomo rabili več kot carino ali pa še to ne, da ščitimo svoj industrijski obstoj. Zaradi tega moramo svoj nadaljnji razvoj zaustaviti tako, da bo produktivnost vedno večja, da bo kompromisov vedno manj in da bomo vedeli, da je obseg naše potrošnje odvisen predvsem od obsega in kvalitete našega dela. Če se bomo vsi ravnali po tem, takrat naš program in stabilnost ne bosta ostala le neizrečeni besedi, temveč tisto, kar nam bo zopet dalo vsakemu svojo pravo ceno. Upam, da ta cena za naše podjetje ne bo preizka.

morali na naši poti prisluhniti tudi nekaj pikrim pripombam naših kupcev z ozirom na naše dobave v tekočem letu. V glavnem gredo pripombe na slabo in neestetsko pakiranje naših artiklov. Stalno menjanje oblik kartonov in njih kvalitete povzroča kupcem veliko težav v njihovi evidenci in tudi precej stroškov s prepakiranjem in nastajanjem loma zaradi slabega pakiranja. Zelo pogoste so tudi pripombe na slabo nakladanje — predvsem nestrokovno nakladanje vagonov, kar povzroča nepotrebne lome, ki poleg izpada potrebnega blaga pri kupcu povzroča stroške pri nas doma.

Kot na vsakem našem potovanju smo ugotovili tudi sedaj, da

pravi proizvodnje dati več možnosti za njihovo delo in razvoj, kar bo trenutno predstavljalo dokajšnjo investicijo, vendar na drugi strani ugodne finančne rezultate, ki so nam pri izvozu naših artiklov še kako potrebni.

Tudi za boljši in pogostejši kontakt z zunanjim trgov in njihovimi kupci bomo morali v prihodnje oddvojiti več časa, da bi stopili tako tudi v korak z našo konkurenco, ki nenehno živi z dogajanjem na trgu in s tem v zvezi tudi ukrepa in se tako izogiba presenečenjem, s katerimi se mi vse pogosteje srečujemo zaradi nepoznavanja situacije v svetu, ki nas mora zanimati.

Drago Kozole

Oddelek za občno upravo in družbene službe Skupščine občine Hrastnik

OBVEŠČA

vse občane — lastnike motornih vozil, katerim poteče prometno dovoljenje do 31. 12. 1970, da bo podaljševal prometna dovoljenja za leto 1971 po naslednjem razporedu:

Dne 4. 1. 1971 od 8. do 12. ure od evidenčne številke Lj 10-009 do Lj 23-220.

Dne 5. 1. 1971 od 8. do 12. ure od evidenčne številke Lj 23-221 do Lj 190-41.

Dne 6. 1. 1971 od 8. do 12. ure in od 17. do 19. ure od evidenčne številke Lj 102-20 do Lj 454-31.

Dne 7. 1. 1971 od 8. do 12. ure od evidenčne številke Lj 470-01 do Lj 550-30.

Dne 8. 1. 1971 od 8. do 12. ure od evidenčne številke Lj 550-51 do Lj 551-10.

Dne 13. 1. 1971 od 8. do 12. ure za vse zamudnike in za tiste lastnike motornih vozil, katerih evidenčne številke niso zajete v razporedu.

Kdor v tem času oziroma do 27. 1. 1971 ne bo zaprosil za podaljšanje prometnega dovoljenja, mora do 31. 1. 1971 vrniti evidenčne tablice in prometno dovoljenje, sicer bo predlagan v upravno kaznovanje sodniku za prekrške.

Pripominjamo, da mora vsak lastnik motornega vozila, ki pride v poštev za podaljšanje prometnega dovoljenja, imeti tudi veljaven karton o tehničnem pregledu, sicer se mu prometno dovoljenje ne bo moglo podaljšati.

Načelnik
oddelka za občno upravo
in družbene službe
Franc Grčar

Spremembe vinskih posod v teku tisočletij

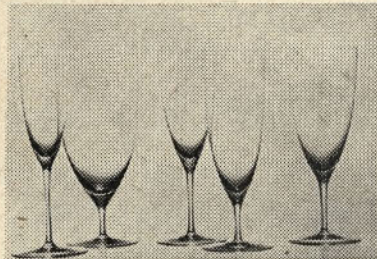
Kot steklarna smo proizvajalci posod za shranjevanje, natanke in pitje vina in upam, da bo zgodovina proizvodnje teh predmetov zanimala marsikaterega člana kolektiva, pa tudi uporabnike teh posod.

O uporabi keramičnih posod za uživanje vina nam je znano razmeroma malo, predvsem zaradi pomanjkljivega poznavanja navad in običajev v davni zgodovini človeštva. Nekaj podatkov o tem imamo iz starih slikarij in gra-

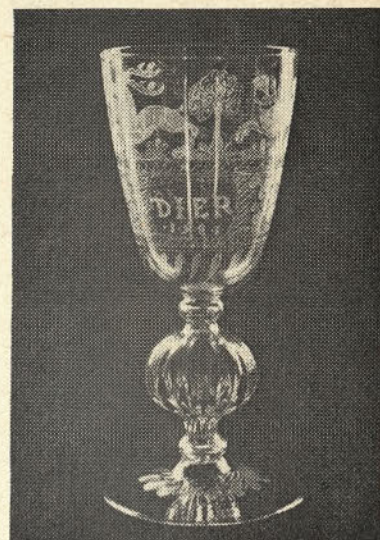
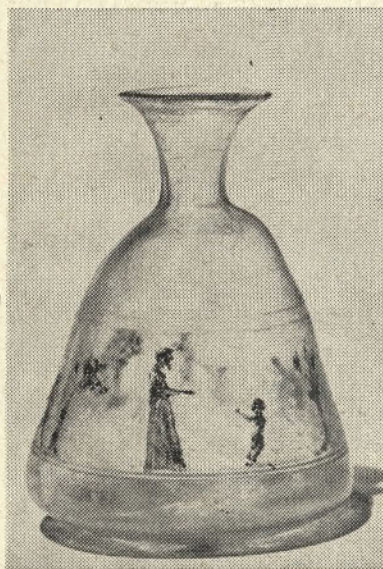
gljne, ki so prve služile kot posode za shranjevanje vina in pitne vode, ki je bila ponekod skoro tako redko dosegljiva kot vino. V teh prvih posodah je bilo možno tekočino — vodo ali vino — za-

skih grobovih. Ti kozarci so stali v lesenih ali glinastih podstavkih, lahko pa tudi zatakneni v zemljo ali pesek. Glinaste posode so za pijače zelo primerne, ker ostanejo pijače v njih zaradi površinskega izparevanja hladne.

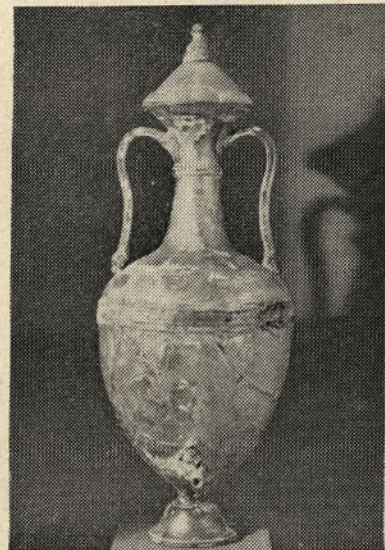
Oblika posode s koničnim ali okroglim dnom sega od sumerjskega do egiptovskega kulturnega področja. V Egiptu je gojenje vinske trte dokazano s stenskimi slikami iz drugega tisočletja pred našo ero. Iz tega obdobja izvira že tudi lep steklen kozarec, ki ni pihan, ampak je vroče steklo v obliki paste vlieto na glinasto jedro.

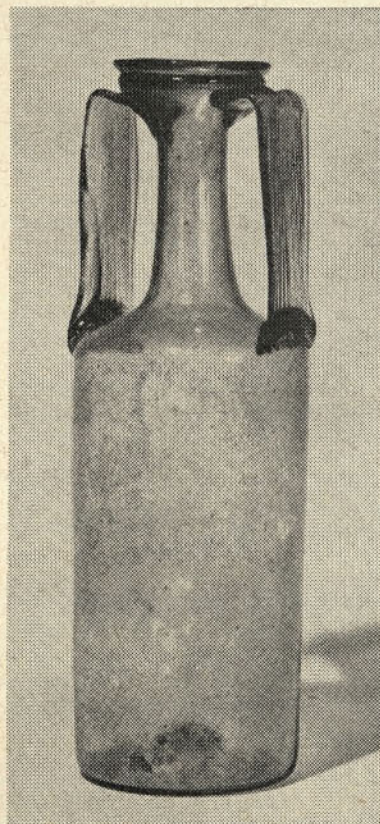
držati, da ni odtekala, jo podati sočloveku, to se pravi jo z njim deliti. Tako je nastala družabnost. Posoda je torej imela od vsega začetka značaj komuniciranja. Iz izkopanih sklepamo, da so nastale te posode okrog leta 7000 pred našim štetjem, za gojenje vinske trte pa je ugotovljeno, da je človek trto začel gojiti najkasneje v drugem tisočletju pred našo ero.

Te grške posode so prave umetnine zlasti kasnejši proizvodi — amfore. Umetniška vrednost poslikanih grških posod za vino je bila na taki višini, da so enakovredne arhitekturnim in kiparskim umetniškim spomenikom in so nadomestilo za izgubljeno grško stensko slikarstvo. Iz številnih najdenih posod lahko razberemo, kako velik pomen so imele te posode v življenju prebivalcev stare Grčije. Stilni razvoj je možno zasledovati, ker so bile te posode označene z imeni mojstrov

fičnih zapisov, ki pa nam vendar kljub skromnemu obsegu dajejo izhodne točke za sklepanje o oblikah teh posod, za katere spet le redkokdaj lahko zanesljivo trdimo, da so služile za uživanje vina. To lahko trdimo le takrat, kadar vemo, da so v okolici najde-

Razvoj oblike posod je pozneje na poti od bližnjega vzhoda v sredozemski prostor prinesel številne spremembe in prefinjenost, predvsem velja to za glinasto posodo v Stari Grčiji, kjer je bilo gojenje trte na dosti višji ravni.

Namesto kozarca se bistveno poveča v Sredozemlju pomen skodele za pitje. Njena oblika je vrhunec takratne keramične obrti in navade pitja vina. Na ozki nogi se dviga v elegantnih linijah široka kupa z dvojnimi ročajem. K ustom so jo nosili z obema rokama. Poslikane so bile s fino glazirano barvo. Te oblike so se kasneje prenesle tudi v izdelavo stekla.

nih predmetov tudi že pridelovali vino. Tudi v tem primeru je jasno, da so te ugotovitve le rekonstrukcije na podlagi sklepov.

Zares zanesljive zaključke nam nudi le razmeroma dobro viden razvoj oblike najdenih izkopanih posod, zato so te kulturno zgodovinske raziskave najbolj upoštevane.

Gre predvsem za posode, za katere skoro zanesljivo lahko trdimo, da so služile uživanju vina. To niso bogato okrašene posode, ampak navadne skodele iz žgane

Dokaz za to trditev je vinska posoda iz Perzije iz 2. tisočletja pred našim štetjem, v kateri so na dnu našli smolnate ostanke vina ali vinski kamen. Posoda je bila narejena kot vrtenina na lončarskem kolovratu, ima okroglo dno in okoli dna obroč, na katerem pravzaprav stoji posoda. To je sploh priljubljen element keramike.

V približno istem času so v Mezopotamiji že poznali kozarce z okroglim dnom, ki so stali v lesenem ali kovinskem podstavku. Kasneje se pojavijo v 8. stoletju pred našim štetjem podobni kozarci z okroglim dnom in hetit-

in so znatno pripomogle v raziskavah grške antike. Posebno značilen je razvoj od črnofignega stila okrog leta 500 pred novo ero. Izdelava keramike v stari Grčiji je bila na taki višini, da ni bilo posebne potrebe za uporabo stekla. Videti je, da so krili že takrat potrebo po steklu rajše iz Fenecije in drugih držav Bližnjega vzhoda, ki so pravzaprav prve začele izdelavo stekla.

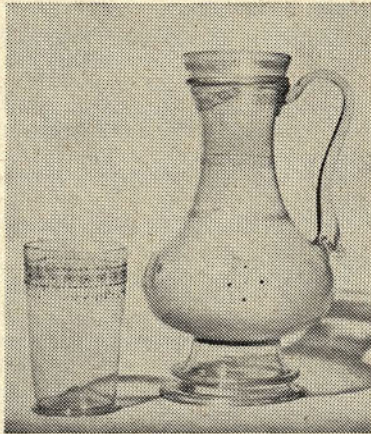
Za prevoz vina so izdelovali stari Grki velike posode amfore s koničnim dnom, ki so jih postavljali v shrambah ali na ladjah v posebne podstavke v ravnih vrstah. To obliko amfore so kasneje od Grkov prevzeli Rimljani, vendar v poenostavljeni obliki in slikarija je popolnoma izgubila, ostala je črna glazura. Dočim so predhodniki Rimljanov

Spremembe vinskih posod v teku tisočletij

Etruščani za pitje uporabljali še široke skodele, so Rimljani uporabljali pretežno kozarce.

Poleg keramike nastopa v starorimski kulturi tudi steklo. Rimljani so prevzeli izkušnje v izdelavi stekla od podjarmljenih narodov svojega velikega imperija, Egipčanov, Feničanov in drugih. Barvasto motno egiptovsko steklo je bilo v Rimu dragoceno kot zlato, pričeli so tudi z izdelavo prozornega brezbarvnega stekla. Prav ta lastnost stekla brezbarvnost je bila posebno privlačna za uporabo posod za natakanje in uživanje vina, ker je prišla do izraza barva in izgled plemenite tekočine.

samo ojačan z naločenim steklom, včasih pa je detaljasto oblikovan za boljše izlivanje.

Izdelava keramike je obdržala črne rimske glazure, oblika se zgladuje kot pri steklu po Rimljanih, to so okrnjene bolj grobo in rustikalno izdelane amfore. V teh časih je keramika steklo precej odrinila. V romaniki od 12. stoletja naše ere dalje se je udomačila oblika vrča, za katerega lahko rečemo, da je značilnost srednje Evrope. To je oblika vrča, ki se je v variantah ohranila do današnjega dne in je osnovna oblika vseh vrčev.

K vrču so izdelovali visoke kozarce. Vrč ima rob brez izliva, služil je torej za nalivanje in pitje.

V drugi polovici 16. stoletja nastopijo bistvene spremembe v oblikah vinskih steklenih posod. Poleg skodel za pitje in kozarcev je videti na starih srednjeveških podobah tudi že pokale za pitje vina, ki so jih uporabljali predvsem ob slavnostnih prilikah in jubilejih.

Iz njih se kasneje razvije kelih, značilna posoda za pitje plemenitih vin. V tej dobi Benetke vodijo v izdelavi stekla, ki je bila najbolj čuvana skrivnost in za izdajo je bila odrejena smrtna kazen. Še ena oblika se je pojavila za pitje vina, to je rog, ki je bil prvotno sicer živalskega izvora in okrašen s kovanim srebrom, kasneje pa tudi steklen.

Iz dragocenih spominskih pokalov v obliki odprte kupe se kasneje razvijejo manjši kelih. Po-

kale so krasili odlični mojstri in umetniki z graviranjem, posebna tehnika dekoracije je bila z diamantnim risom, ta tehnika je šla dandanes skoro popolnoma v pozabo, dočim je graviranje ostalo.

Po letu 1700 se pomembno razvije slikanje na gladke, čiste cilindrične ali konične oblike kozarcev, slikali so jih znani slikarji miniaturni, ki so originalnost potrjevali s svojim signom.

V dobi po letu 1900 postanejo oblike čistejše, gladkejše, polnejše vina v butelke bistveno zmanjša pomen namiznega vrča za natakanje, vendar se je vrč ohranil v gostinstvu do današnjega dne, dočim služi v domačem okolju bolj za limonado in mešane pijače. Za slavnostne priložnosti pa se vse bolj uporabljajo kelih, ali kelihom podobni kozarci, včasih zelo ekskluzivno izdelani s kot slama tankim pecljem in oblikovno ustrezno steklenico.

Najsodobnejše oblike kelihov so popolnoma gladke, zelo natančno

izdelane in funkcionalne, predvsem so tretirane kot orodje za uživanje pijače in ne kot dekoriran okrasni predmet. Njih lepota je v čistosti materiala in oblike in v natančnosti izdelave.

Papež Franc

Proslavili smo 20 let samoupravljanja

Toda sedaj, ko je proslava mimo, se več članov kolektiva sprašuje in si ni na jasnem, kateri delavski svet je bil jubilent. Menim, da ne bo odveč, če povem, kako je potekal razvoj samoupravljanja v našem kolektivu. Naš kolektiv je med tistimi 48 kolektivi v Sloveniji, ki je izvolil delavski svet pred sprejetjem temeljnega zakona o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi organizacijami po delovnih kolektivih. Temeljni zakon o upravljanju je bil sprejet 27. 6. 1950 na prvem izrednem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ. S tem zakonom je bilo delavsko samoupravljanje uzakonjeno. Naš kolektiv pa je preko posrednih volitev, volilo je 120 delegatov, izvolil prvi delavski svet 22. 1. 1950. Prvi delavski svet je ustanovljen na osnovi navodil, ki sta jih izdala Centralni odbor zveze sindikatov in gospodarski svet vlade SFRJ. Po tem navodilu so imeli delavski sveti v glavnem posvetovalni značaj. Letos dejansko mineva 20 let samoupravljanja, toda 20-letnico samoupravljanja so proslavljali kolektivi, ki so imeli delavske svete pred zakonom o samoupravljanju. Zato se je naš kolektiv odločil za proslavo tega jubileja, ki je bil povezan še s 110-letnico obstoja steklarne.

Delavski svet, izvoljen na osnovi navodil o ustanovitvi in delu delavskih svetov, je štel 60 članov, predsednik pa je bil tovariš Sihur

Anton. Seje delavskega sveta je skliceval sindikat, ta je tudi pripravljala materiale za seje delavskega sveta. Po sprejetju temeljnega zakona o upravljanju 27. 6. 1950 se je z neposrednimi volitvami izvolil delavski svet in upravni odbor. Delavski svet je ostal v istem sestavu kot je bil 22. 1. 1950 ustanovljen, vendar s spremembo v osebi predsednika.

Tovariš Sihur Anton je bil predlagan v upravni odbor in ni mogel kot član upravnega odbora izvršiti funkcije predsednika, zato je bil za predsednika delavskega sveta izvoljen tovariš Smodič Julij. Prvi predsednik upravnega odbora pa je bil tovariš Matko Franc. Vsi člani upravnega odbora so bili člani delavskega sveta.

Ker se postavlja še vprašanje, zakaj ni v delovnem predstvedstvu bilo predstavnice zaposlenih žena, mladine in podobno. Delovno predstvedstvo so sestavljali: tovariš Racki Viktor, in sicer zato, ker je bil predsednik sindikata v času, ko smo ustanovili prvi delavski svet, katerega seje je skliceval sindikat in za katere je pripravljala material; direktor tovariš Jože Klanšek je bil direktor že ob ustanovitvi delavskega sveta in ima zasluge za razvoj samoupravljanja v našem podjetju; tovariš Sihur Anton pa kot prvi predsednik delavskega sveta, delavskega sveta, čigar jubilej smo proslavljali. Za ostala dva člana delovnega predstvedstva pa menim, da komentar ni potreben.

Planinsko društvo Dol pri Hrastniku čestita vsem svojim članom in ljubiteljem planin srečno novo 1971. leto.

Izdelava prozornega stekla v Evropi je po razpadu rimskega imperija šla nažalost v pozabo, ohranila pa se je v islamskih deželah Bližnjega vzhoda.

V naslednjem obdobju ob in po razpadu rimskega cesarstva je bila izdelava stekla skromnejša, vsaj tako je sklepati po najdenih predmetih, oblike pa so silno zanimive, zlasti takomenovana diatret stekla. To so prozorni kozarci, okrog katerih je čudovit barvast splet iz temnozelenega stekla, naloženi zobčasti okraski rumenega stekla in napis iz rjavega stekla. Vse to je od posode odmaknjeno za ca. 1 cm in je pritrjeno le na nekaterih mestih. Zgodovinarjem in strokovnjakom je še danes uganka, kako je bilo možno s takrat tako skromnimi pripomočki ustvariti ta čudovita stekla.

Izdelava stekla se je ohranila v Evropi predvsem v frankopanskih deželah ob Renu. Obdržale so se oblike steklenic iz rimske dobe. To so steklenice z enim ali dvema ročajema, včasih cilindrične, valjane na plošči, imenovane »Stammium«. Izliv imajo včasih

Letna konferenca osnovne organizacije

V sindikalni organizaciji sindikata osnovne proizvodnje so vključeni tudi člani sindikata avtomatske proizvodnje, kontrole in operativnih delavnic.

Najprej se je postavilo vprašanje, zakaj tako pičila udeležba na letni konferenci. Konferenca ni mogla začeti z delom ob določeni uri zaradi prepričle udeležbe. Kljub temu se je letna konferenca z razpravo in obravnavo perečih problemov, s katerimi se je srečeval odbor sindikata, uspešno izvršila.

Delovno predsedstvo na konferenci sindikata notranjega obrata

Kot gostje so se udeležili konference predsednik občinskega sindikalnega sveta tovariš Zibert Albin, direktor Jože Klanšek, komercialni direktor Mlinar Martin in drugi.

Uvodno poročilo je podal predsednik tovariš Zaletel Viljem. V glavnem je prikazal dosedanje delo in naloge, katere je osnovna organizacija obravnavala. Poročilo objavljamo v celoti:

Sindikalna podružnica notranjega obrata, v kateri je včlanjeno preko 1000 članov sindikata, je bila v preteklem mandatnem obdobju najbolj dejavna, kar bom prikazal tudi v svojem poročilu.

Upravni odbor je imel v svojem dvehletnem mandatnem obdobju 15 sej, na katerih je bil program zelo pester. Od poročil o poslovanju podjetja do reševanja raznih vlog, organizacije izletov posameznih oddelkov in organiziranja razširjenih sestankov z neposrednimi proizvajalci in vodilnimi v podjetju. Prav tako smo organizirali, nudili pomoč socialno šibkim in jim omogočili letovanje v naših domovih v Portorožu in Bohinju.

Pri organizaciji izletov so bili v večini primerov udeleženi člani, zaposleni v obratu avtomatske proizvodnje, ki so vezani na delo v turnusu. Poleg njih so šli na izlet z njimi tudi vsi dežurni v turnusu. Vsi izleti so bili dobro organizirani in izvedeni po programu. Vedno je bil cilj izleta podjetje, ki uporablja naše izdelke v proizvodnji. Zanimivo je to, da so se člani iz enote 301 slabo udeležili izletov. Mislim, da bi se vodilni, predvsem izmzenski vodje ali pa za to sposobni ljudje iz obrata morali zavzeti za takšno organizacijo izleta. Od 13 organiziranih izletov je enota 301 or-

ganizirala samo 3. Ostale so pa organizirali obrat avtomatske proizvodnje, zmesarna in kontrola.

Nudili smo pomoč Brodarskemu društvu, ženskemu roketnemu društvu »Steklar« ter pevcem in godbenikom Svobode. Pomoč smo nudili, kolikor je bilo v naši moči, tudi Socialistični zvezi za spodnji del in Društvu prijateljev mladine.

Pri organizaciji razširjenega sestanka, katerega je organiziral naš pododbor, so bili prisotni vsi vodilni ljudje podjetja z gene-

ralnim direktorjem. Zanimivo je to, da je ta sestanek zelo uspel in smo predlagali, da bi v bodoče organizirali take sestanke predsedstvo sindikata v Steklarni. Žal pa je ta stvar ostala le na papirju. Poudaril bi še, da smo v letu 1970 poslali 16 naših članov na 10-dnevno letovanje oziroma smo jim omogočili letovanje v Portorožu in Bohinju.

Mislim, da bi bilo treba pri izbiri kandidatov za tako imenovano preventivno zdravljenje pogledati tudi na ljudi, ki si zaradi svojih nizkih osebnih dohodkov tega letovanja — okrevanja ne morejo privoščiti.

Tovariši in tovarišice! To je bil kratek pregled skozi našo dvehletno mandatno dobo. Ob koncu naj še povem, da je predsedstvo sindikata organiziralo ob koncu se-

Predsednik sindikalnega pododpora notranjega obrata

zone izlet v Portorož, katerega so se udeležili tudi nekateri člani našega pododpora.

Zahvalil bi se odbornikom, ki so v teku mandatne dobe svoje dolžnosti opravljal vestno in po pravilih Zveze sindikatov, novozvoljenemu odboru pa želim, da bi naše delo nadaljevali in ga še razširili in izpopolnjevali v smislu gesla »Proletarci vseh dežel, združite se!« Poleg tega je sindikalna podružnica imela pomembno nalogo tudi pri organizaciji in izvedbi volitev v samoupravne organe, upoštevajoč nova določila statuta. Tako je bil organiziran poseben sestanek, zbor delovnih ljudi, kjer so bili predlagani kandidati za delavski svet podjetja kakor tudi za samoupravne organe naše enote. Aktivno je bil sindikat tudi udeležen pri samih volitvah in s tem odigral tudi svojo vlogo v pogledu razvoja samoupravljanja. Naloga naše osnovne organizacije pa bo tudi za naprej, da bomo zahtevali in podpirali še aktivnejše delo samoupravnih organov, kolektivno izvršilnih organov v korist podjetja kot celote ali enote, ki jih lahko vključuje naša osnovna organizacija, da bomo tudi na tem področju uspešno uveljavili načela decentralizacije. Istočasno s krepitvijo samouprave pa bomo morali v bližnji bodočnosti posvetiti pomembno pozornost notranji zakonodaji, vskladitvi samoupravnih aktov s statutom podjetja, da ne bo nepotrebnih prerekanj, da bodo točno znane kompetence posameznikov in samoupravnih organov. V kolikor bomo v bodočnosti izvršili te naloge, lahko trdimo, da se je naša osnovna organizacija aktivno vključila v naš samoupravni sistem in v družbeno življenje v podjetju.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik tovariš Kajič Franc. Saldo 5. 1. 1969 je znašal 2.751,30 din. Dohodkov je bilo od članarine 42.931,35 din, prispevek za preventivo in izlete 952,00 din, iz obresti KB 71,65 din. Skupno dohodki 43.955 din.

Izdatkov je bilo: Bolniška podpora 11.180 din, podpora članom, ki so v JLA 2.700 din, dotacija društvom 5.900 din, klimatska zdravljenja 4.312 din, reprezentativni stroški 2.365,90 din, manipulativni stroški 124,25 din, prispevki za skupinske izlete 4.638,60 din, za športno rekreacijo 200 din, bivanje članov odbora v Portorožu 1.054,70 din, potni stroški 255 din, nagrade in honorar 1.531,90 din, skupaj izdatkov 36.508,20 din. Saldo na dan 13. 12. 1970 je bil 10.198,10 din.

Razprava je bila obširna, nakazala je dovolj problemov, s katerimi se bo morala sindikalna organizacija spoprijeti v nadaljnjem delu. V razpravi so sodelovali:

SUŠIN VIKTOR navaja, da smo v kolektivu znatno napredovali v pogledu decentralizacije samoupravljanja. Izvolili smo nove organe samoupravljanja DS, svete združenega dela, odbore in komisije. Dosedanje delo se kvalitativno znatno razlikuje od dela bivših obratnih delavskih svetov in EE. Naloga sindikalne organizacije je, da te izvoljene organe

še izpopolni. Predvsem je potrebno čimprej urediti interne akte glede določanja kompetence — da

Dipl. pravnik Sušin Viktor

ne pride do nesoglasij. Tovariš Sušin je nakazal nekaj važnih problemov, katere bo treba čimprej rešiti. Iz meseca v mesec imamo več invalidov, nastaja že problem v podjetju, kam razporediti invalide. Dosedaj smo le nekako rešili materialno plat invalidov, moralne plati pa še nismo rešili. Sindikalna podružnica bi jih morala klicati na razgovore in se z njimi pogovoriti o problemih. Odprto je še vedno tudi vprašanje plačevanja razlike, nekateri invalidi čakajo na razliko tudi po več let. Drugi problem je bolniški stalež, kateri je največji v našem kolektivu. Poiskati bo treba vzroke za to. Smatra se, da je eden od vzrokov onesnaženje zraka. V tem pogledu je nujno posvetiti največ preventivi. Sindikalna organizacija naj postavi ta problem v ospredje.

Nadalje je obravnaval še probleme v zvezi s sedanjim gospodarskim stanjem v naši državi in neodgovorno pisanje nekaterih naših časopisov.

KLANŠEK JOŽE, direktor, je najprej postavil vprašanje slabe udeležbe na takšnem sestanku, kjer se obravnava delo odbora za

Direktor Klanšek med razpravo

dve leti. Predvsem bo naloga sindikata v bodoče, kako člane kolektiva bolj aktivirati za obravna-

sindikata obrata osnovne proizvodnje

vo problemov v podjetju. Ko smo sprejemali akte o 42-urniku, smo računali tudi na to, da bodo člani kolektiva več časa posvetili za razne sestanke v kolektivu. Posebno je poudaril, da nas samozadovoljstvo velikokrat zapelje. Govoril je o decentralizaciji organov upravljanja. Po novem statutu se je sedaj razširilo delovanje, saj pri upravljanju sodeluje preko 400 članov kolektiva. Dosedaj smo v kolektivu obravnavali tri mesečne rezultate poslovanja, vendar smatra, da je glavno, da se prenesejo drobni problemi, katere sedaj obravnava večkrat DS, na SZD.

Članom konference je prikazal probleme, s katerimi se sedaj kolektiv srečuje. Predvsem zaradi povečanja cen mazutu in sodi. S takšnim načinom povišanja cen se ne moremo strinjati. Izsiljevanje monopolnih podjetij zaradi cen je nesprejemljivo. Pri tej akciji lahko sindikati mnogo pripomorejo, da se take stvari ne dogajajo.

V letu 1970 smo lahko z rezultati zadovoljni, saj bomo finančni plan preseglji za okrog 8%. O planu za leto 1971 bi pa govorili na letni konferenci TOS. Smatram, da smo premalo storili dosedaj za odpravo invalidnosti. Premalo imamo naprav za zaščito na delovnem mestu. Glede razširitve doma v Portorožu je sedaj vse urejeno z občino v Piranu. Lahko že pričnemo z gradnjo meseca januarja. Na pravilnik o nagrajevanju imamo vedno pripombe. Vendar naloga sindikata je, da koordinira sodelovanje na bazi zaupanja v kolektivu.

RANCINGER LUDVIK nadaljuje, da je imelo podjetje v letu 1970 lepe poslovne uspehe, niti problemov ni bilo toliko. Po dosedanji obravnavi plana za leto 1971 bo več problemov. Predviden je remont peči, spremembe pri asortimanu rjavega stekla (kiko avtomat), med tem ko se bo povečala proizvodnja na Lajkah in prozorni razsvetljavi. Potrebno bo gotovo zaposlene člane kolektiva prekvalificirati na druge stroje (Lajke in bolj zahtevna proizvodnja Kiko). Spreminja se način dela — na izdelke z večjo rentabilnostjo. Glavno pa je, da bo dela za vse.

GODLER ALBIN je navajal, da je potrebno probleme prekvalifikacije drugače reševati, posebno za delavce, ki so zaposleni že po 20 in več let. Potrebno jih je poklicati in jim prikazati stanje, kakršno je, da ne bi bilo hude krvi. Vsakemu prizadetemu se zdi, da se mu dela velika krivica zaradi tega. Tovariš Godler je dobil odgovor glede primera Bizjak Karla, kaj se mu je nudilo, vendar ni sprejel.

GRČAR KARLI smatra, da je to zelo delikatno vprašanje, ki ga je potrebno skupno s komercialo reševati. Na delavce s 27 in več let delovnega staža je treba drugače gledati. Najti bo treba drug način, ker smatra, da ne bi bilo pravilno, da se učijo brezplačno ob sobotah popoldne. Postaviti jim je treba pogoje, da se ob priliki, ko gredo na drugo delo, tudi nekaj naredi pri delavnici.

MLINAR MARTIN nadaljuje, da ne moremo sedaj gledati na rešitev tega problema samo v letu 1971, temveč perspektivno naprej do 1975. Spremembe se bodo pojavljale, ker se mora naše podjetje orientirati po svetovnem trgu. Zagotoviti si moramo rentabilno proizvodnjo. V dveh ali treh mesecih bomo že lahko obravna-

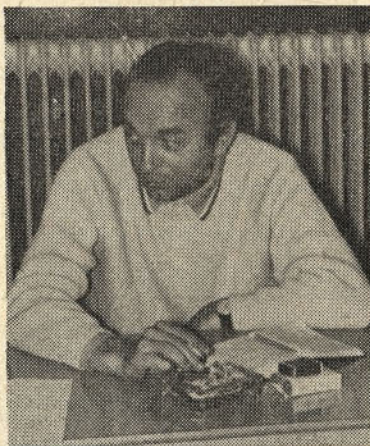

Mlinar Martin med razpravo

vali perspektivni plan podjetja. Isti problem, kot se je sedaj pojavil na kiko, se bo pojavil tudi na stiskalnici.

Že v letu 1971 bomo imeli realizacije okrog 11 milijard S-din in predvidoma do 1975 okrog 19 milijard S-din. To pa zahteva drugačen asortiman, če hočemo doseči to realizacijo. Članom konference je obširno obrazložil današnje gospodarsko stanje v državi in vlogo našega podjetja pri tem. Stabilizacija gospodarstva bo pa vsakega malo prizadela.

HABERL ADOLF, predsednik TOS, je govoril o reorganizaciji sindikalne organizacije v podjetju. Po novem se predvideva 6 osnovnih organizacij sindikata v

Predsednik TOS Haberl Adolf med razpravo

podjetju. Po daljši razpravi se je tudi sprejel predlog TOS glede reorganizacije. V nadaljnji razpravi okrog reorganizacije so še sodelovali tovariš Grčar Karl, Savkovič Ilija, Klanšek Jože, Haberl Adolf. Stališča si niso bila povsem enotna. Vendar je bil sprejet predlog, da se izvoli nov odbor osnovne organizacije sindikata notranjega obrata, medtem ko za ostale osnovne organizacije naj TOS razpravlja. Razpravi se je pridružil tudi tovariš Zibret Albin, predsednik občin-

skega sindikalnega sveta Hrastnik. Navajal je, da je sindikalna organizacija v tovarni popolnoma samostojna. Navedel je prakso rudnika, kjer je le ena skupna organizacija za hrastniški rudnik. Rezultati dela so pri takšni organizaciji zelo pozitivni. Nadaljeval pa je, da stoje pred sindikalno organizacijo v letu 1971 ogromne naloge. Za realizacijo teh nalog bo pa potrebno imeti močno sindikalno organizacijo.

ZALETEL VILJEM navaja, da morajo imeti kontrola, zmesarna in avtomatska proizvodnja ustavne občne zборе, preden gre kandidatna lista v obravnavo.

Dalje omeni problem glede prostorov za sestanke. Sedanja jedilnica ni za masovne sestanke. Treba bo najti druge prostore za sestanke.

SUŠIN VIKTOR navaja, da je OSS sprejel proračun za leto 1971. V proračunu sta na razpolago tudi dve postavki, ena za izobraževanje in druga za rekreacijo. Tudi naš kolektiv ima pravico koristiti ta sredstva. Dosedaj še nismo nič koristili. Potrebno je napraviti programe in predračune.

CIGLER JANEZ je postavil vprašanje glede izdelave izdelkov, ki niso rentabilni v proizvodnji. Do kdaj bomo takšne izdelke še delali. Tovariš Mlinar je pojasnil vzroke, zakaj pride do tega. In obveznosti kolektiva v tem pogledu.

Postavlja se v ospredje tudi vprašanje izdelave valjčkov, ker

ta grupa ljudi najmanj zasluži. Razjasnilo se je, da se bodo ti problemi obravnavali v okviru pravilnika o nagrajevanju.

Tovariš Haberl nadaljuje, da je potrebno pravilnik temeljito obravnavati — grupe spremeniti, če je potrebno. Predvsem je urediti vprašanje prekoračb, ker isti problem kot pri valjčkih je tudi pri gotovih kozarcih. Tovariš Rancinger Ludvik je kot član komisije pojasnil, da je treba s pravilnikom točno določiti razmerje med grupami. Komisija je delala točno po kriterijih, ki so jih postavljali sindikati v tovarni.

O pravilniku je ponovno razpravljajal predsednik Haberl Adolf in dejal, da je potrebno urediti sistemizacijo delovnih mest in točno določiti odgovornosti. Sindikati postavljajo vprašanje najnižje plače 800 din. Vendar izgleda, predvsem zaradi specifičnosti dela, da v našem podjetju tega ne bomo mogli sprejeti. Po daljši razpravi se ugotovi, da je najnižja plača v kolektivu 600—650 din vendarle realna.

Na predlog kandidacijske komisije so bili izvoljeni v nov odbor osnovne organizacije: Bočko Franc, Bregar Milena, Cigler Janez, Gec Edi, Godicelj Vinko, Hercog Viktor, Kajič Franc, Kaluder Milan, Kandolf Milan, Kunšek Slavko, Maurer Oskar, Podmenik Branko, Petrič Viljem, Volfand Viktor I., Zupanek Franc. V nadzorni odbor: Kapla Slavko, Štiher Robert in Vračun Vili rigo

»Vsem«

Skoro staro leto je za nami,
misli polno z najboljšimi željami.
Roka roko stisnila bo spet,
saj to navado pozna naš svet že tisoč let.
Enkrat samo, a vsako leto,
konča se staro in začne se novo leto.
Čudne misli rojijo nam v glavi,
ob spominu na preteklost se marsikdo ustavi.
Nekoč bilo je vse drugače,
nazdravili smo si, bilo je bolj domače.
Oh, ko pa mnogi spet odšli so tja,
od koder ni vrnitve, prizadeti
žalostno zavzdihne.

Ne, jaz ne mislim še umreti,
življenje je pred mano, za družino hočem še živeti.
Obstal je človek, ker začul je glas
skovirja, znanilca smrti — krilatega hudirja.
Veliko nas veruje še v te, v tvojo moč,
a drugi te preslišijo pojoč in vriskajoč.
Obujajo ljudje si spet spomine,
z željo da rojeno leto nam dobro mine.

Ljubeče mati stisnila je hčer in sina,
da zdrava, srečna bi bila, to njena želja je edina.
Enotnost delavstva ponovno družijo nas,
že četrto stoletja jo branil proletarec je,
saj bil je brez imetja.
Tovarne je dobil v svojo last, iz grla mu
zaoril je pozdrav »bod' delu čast!«
Ostane naj tako, še mnoga leta,
saj proletarčeva zavest bila je
vedno prava — sveta!

NOV NAČIN NAGRAJEVANJA UČENCEV PO POGODBI

Sistem nagrajevanja učencev po pogodbi, je bil v našem kolektivu star šest let. Glede na menjave pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, je delavski svet podjetja sprejel tudi nov pravilnik o nagradah učencev po pogodbi.

Dosedanji način nagrajevanja je določal fiksne nagrade za posamezni letnik. Nov pravilnik pa določa stalni del in gibljivi del nagrad, kakor tudi odbijanje gibljivega dela nagrade v nekaterih primerih. Pravilnik pa je v celoti kot sledi.

PRAVILNIK O NAGRAJEVANJU UČENCEV PO POGODBI PRI STEKLARNI HRASTNIK

1. člen

Učenci, ki so na podlagi razpisa odbora za razmerja iz združenega dela in kadre pogodbeno vezani s Steklarno Hrastnik, prejema v času izučevanja nagrado po tem pravilniku.

2. člen

Nagrade imajo namen, da vzpodbujajo učence k čim bolj-šemu uspehu pri teoretičnem in praktičnem pouku, za dostojno obnašanje v šoli in drugod, za dobro in pravilno vodenje delavniškega dnevnika in za čim manjše izostanke od pouka.

3. člen

Nagrade sestavljata stalni in gibljivi del. Stalni del nagrade od 1. do 3. letnika znaša:

1. letnik	130 din
2. letnik	180 din
3. letnik	230 din

Gibljivi del nagrade od 1. do 3. letnika:

Za praktični pouk:				
NZ	Z	D	PD	OD
—	15	30	50	80
Za teoretični pouk:				
NZ	Z	D	PD	OD
—	15	30	50	80

4. člen

Poleg nagrade iz 3. člena je učenec upravičen tudi na osebna varstvena sredstva po pravilniku o delitvi osebnih varstvenih sredstev.

5. člen

Pravica do sprejemanja nagrade preneha:

- s končanjem učne dobe,
- če se razdere učna pogodba,
- s samovoljnim prenehanjem učenja,
- z izključitvijo iz šole.

6. člen

Gibljivi del nagrade se ocenjuje po naslednjih kriterijih:

- uspeh pri praktičnem pouku,
- uspeh pri teoretičnem pouku,
- ocene delavniškega dnevnika,
- disciplina v šoli, delavnici in drugje.

7. člen

Izostanki vplivajo na gibljivi del in sicer:

- za priznano nezgodo pri delu dobi učenec 100 % nadomestilo in gibljivi del,

— če ni uporabljal osebna varstvena sredstva, kršil predpise in navodila, izgubi pravico do gibljivega dela nagrade,

— za ostale nezgode pri delu je upravičen samo do 25 % gibljivega dela,

— za čas bolniškega staleža do 14 dni se zmanjša gibljivi del vsak dan za 2 din,

— za čas bolniškega staleža nad 14 dni se izplača 25 % gibljivega dela nagrade,

— za en sam neopravičen izostanek od praktičnega pouka se

odbije celotni gibljivi del nagrade,

— za eno uro neopravičenega izostanka od teoretičnega pouka se zmanjša gibljivi del za 25 %, za celotni izostanek pa se odbije ves gibljivi del.

8. člen

Za vsako negativno oceno pri teoretičnem pouku, ugotovljeno ob koncu meseca, se zmanjša nagrada za 10 din.

9. člen

Podatke o izračunu nagrad dajejo:

Steklar pihalec TOSIĆ NIKOLA

Rezultati avtomatske proizvodnje v novembru

Tudi v mesecu novembru so bili v avtomatski proizvodnji doseženi zadovoljivi rezultati. Plan je bil kljub vsem težavam v celoti dosežen. Izpad je bil le na avtomatu IS II zaradi menjave od enojnika ponovno na dvojnik, na IS III zaradi spremembe plana proizvodnje (asortimana). Proizvodnja na H-28 in stiskalnici je bila v redu in to kljub temu, da sta že peč in stroj H-28 potrebna popravila. Rezultati pa so bili taki:

Stroj IS I je proizvajal Penicilin 20 g, steklenice za lak 10 g, parfem steklenice 15 g in Vegeta 80 g. Plan po količini je bil dosežen s 116,5 %, po vrednosti pa s 115,5 %. Odpadek je bil 16,4 %.

Stroj IS II je proizvajal parfem steklenice NEUTRAL 30 g in 100 g, steklenice soda 300 g in Takovo 30 g. Plan po količini je bil dosežen s 75,6 % in po vrednosti z 89,7 %, odpadek je bil 117 %. Plan ni bil dosežen zaradi večjih zamud na stroju. Stroj je prešel od enojne kaplje na dvojno kapljo. Izguba je tudi zaradi asortimana, ker bi moral stroj proizvajati v mesecu novembru steklenice Viri za Poljsko.

Stroj IS III je proizvajal steklenice ETOL 15 g in steklenice za ATB 8 g. Plan je bil dosežen po količini s 126,5 % in po vrednosti s 67,1 %. Odpadek je znašal 9,7 %. — Velika razlika pri nedoseganju po vrednosti je nastala zaradi spremembe asortimana. Po planu bi moral stroj proizvajati steklenice TAKOVO 30 in 50 g, nadalje steklenice za lak Vedrog in Krko Novo mesto. Za-

to pride do razlike pri izvršitvi plana po vrednosti.

Stroj H-28 je proizvajal kozarce E 1126 l dcl in kozarce E 1106 0,0r l za žigosanje. Del proizvodnje je šel na dekoriranje. Količinski plan je bil dosežen s 113,8 % in po vrednosti s 153,4 %. Skupni odpadek je bil 13,6 %. — Tudi v tej grupi nastane razlika zaradi neskladnosti plana po vrednosti.

Na stroju U-8 se je proizvajalo kozarce Bamby 7,5 unč, pepelnike in zaščitna stekla. Količinski plan je bil dosežen s 100 % in po vrednosti s 119,6 %. Skupni odpadek je znašal 14,2 %.

Stroj IS-I je proizvajal emba-

lažo iz rjavega stekla in to kinin steklenice 50 g in 75 g in steklenice Vidalin 85 g. Proizvodnja je že ustaljena. Vendar niti po količini niti po vrednosti ni zajeta proizvodnja v planu. Stroj je v tem mesecu proizvedel 1.128.748 komadov steklenic v vrednosti 433.997,36 din. Odpadek je zelo minimalen.

Skupno je bilo proizvedeno v novem obratu 12.055.377 komadov izdelkov v vrednosti 4.796.417,06 din. To so rezultati brez stroja IS IV, na rjavi peči. V odstotkih je bil plan dosežen po količini s 115,6 % in po vrednosti s 116,4 %. Skupni odpadek je znašal 14,2 %.

r. r.

Zadnja dela pri avtomatu IS, ki danes že obratuje

Kako smo gospodarili v oktobru 1970

Podatke o rezultatih poslovanja za dobo januar—oktober 1970 je najprej obravnaval poslovni odbor na svoji razširjeni seji dne 23. 11. 1970, delavski svet pa na zasedanju dne 10. 12. 1970. Na obeh zborih so bili navzoči podrobno seznanjeni z rezultati poslovanja in jih tudi potrdili.

Bralce »Steklarja« želimo seznaniti z glavnimi podatki iz teh poročil, predvsem pa še poudariti razliko med lanskoletno in letošnjo dobo januar—oktober 1970.

ZAPOSLENO OSEBJE

Lani smo imeli povprečno zaposlenih 1815 oseb, letos 1794 oseb, torej za 1,16 % manj.

Fluktuacija je bila letos močnejša kot preteklo leto.

PROIZVODNJA V KILOGRAMIH

V dobi januar—oktober 1970 smo letni okvirni proizvodni plan dosegli z 90,81 %. Želimo poudariti, da je bilo izdelkov iz starega obrata 32 ton manj vskladiščenih kot preteklo leto, izdelkov iz avtomatov pa 2.223 ton več. Skupno smo letos dosegli 13,99 % več vskladiščene proizvodnje v kilogramih kot lani.

PRODAJA V KILOGRAMIH

V letnem planu je bilo predvideno, da bomo celotno proizvedeno količino izdelkov tudi prodali, v pretekli dobi smo ta plan dosegli z 88,25 %. Dejansko smo prodali izdelkov iz starega obrata 345 ton manj kot lani, izdelkov iz avtomatov pa 1.788 ton več kot lani, skupno povečanje znaša 9,07 %.

V pretekli dobi so se zaloge gotovih izdelkov povečale za 504 tone.

IZVOZ

Letošnji plan izvoza znaša 2.290.146 \$, dosegli pa smo le 74,64 % te višine. Po sedanjem stanju naročil in proizvodnih zmogljivosti ni pričakovati, da bi plan izvoza dosegli, posebno še, ker je tudi v novembru izvoz dosegel 93,61 % od 1/12 letnega plana.

Lani v tem času smo izvozili za 2,79 % več.

Prodajna cena v dolarjih je letos zelo variirala, kar je pač odvisno od asortimana izvoza, povprečna je bila višja od lanskega leta za 3,19 %, od letošnjega plana pa za 2,13 %.

Udeležba izvoza v Zahodno Nemčijo je v našem skupnem izvozu spet porastla.

POPREČNE NETO PRODAJNE CENE

V zadnjih mesecih dosegamo sorazmerno dobre prodajne cene, računano povprečno na tono. Pri izdelkih iz starega obrata smo v oktobru dosegli za 20,43 % boljše prodajne cene od planiranih, v vsej dobi pa za 10,77 %. Pri izdelkih iz avtomatov je bila ravno v oktobru dosežena za 42,41 % višja prodajna cena od predvidene (predvsem pri kozarcih), v vsej dobi pa je samo za 0,06 % nad planom.

VREDNOSTNA REALIZACIJA STEKLA

Doseženi plan prodaje v kilogramih ter sorazmerno dobro dosežene prodajne cene so omogočile, da neto realizacija stekla poteka v višini naših letnih predvidevanj.

Konec oktobra je bil letni plan realizacije stekla dosežen že z 88,70 %, kar predstavlja povečanje nasproti letu 1969 za 19,69 %.

Po zadnji oceni, ki jo je obravnaval delavski svet dne 10. 12. 1970, bo realizacija v vsem letu za 8,06 % nad planirano.

UGOTOVITEV IN RAZDELITEV CELOTNEGA DOHODKA

Upoštevač realizacijo stekla, uslug, trgovskega blaga, materia-

la, odpadkov in izredne dohodke je celoten dohodek v pretekli dobi že dosegel 90,12 % letnega plana, povečanje nasproti lanskoletni enaki dobi pa znaša 19,14 %.

V samem oktobru je bil celoten dohodek za 27,85 % višji od lanskega oktobra. Prej navedeni ugodni rezultati so pripomogli, da smo po odbitku realiziranih poslovnih stroškov in drugih odbitnih postavk že dosegli 98,01 % planiranega dohodka in istočasno povečanje za 33,60 % nasproti preteklemu letu.

Ta uspeh nam je omogočil tudi višje osebne dohodke, saj znašajo letošnji poprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega za 17,29 odstotkov več od lanskoletnega poprečja in tudi za 9,20 % več od planiranih.

Povečan dohodek je nadalje omogočil ugodnejšo delitev na

sklade, ki jih bomo v prihodnjem letu potrebovali za plačilo anuitet in za bodoče investiranje v modernizacijo in povečanje tovarne.

ZAKLJUČEK

Glede na silno pomanjkanje obratnih sredstev bomo morali pri obravnavanju zaključnega računa 1970 nameniti večji znesek za povečanje lastnih obratnih sredstev, kajti samo z lastnim kapitalom bomo lahko zagotovili normalno poslovanje in vsaj delno omilili težave v zvezi z nelikvidnostjo.

Veliko razumevanja za te težave je pokazal delavski svet na svojem zadnjem zasedanju, ko je spremenil razmerje delitve dohodka in ga povečal v korist sklada.

Heda Korbar

ŠEST MESECEV DELA DELAVSKEGA SVETA

S sprejetjem novega statuta podjetja se je spremenila tudi struktura organov samoupravljanja v podjetju. Izvolili smo DS in svete združenega dela, poleg tega pa še odbore in komisije. Tako imamo danes v podjetju 11 odborov združenega dela, 8 odborov in 5 komisij.

Delavski svet je v tem obdobju šestmesečnega dela, obravnaval izredno veliko nalog in problemov. Redno mesečno je obravnaval rezultate poslovanja podjetja, sprejemal v tej vezi konkretne sklepe in dal naloge posameznim službam.

Na prvem zasedanju je bil izvoljen za predsednika DS tov. Krsnik Franjo in za namestnika tov. Petrič Viljem.

Na vseh zasedanjih je bilo vedno v ospredju vprašanje poslovanja podjetja, delo avtomatske proizvodnje, realizacija plana ter določitev vrednosti točke. Poleg tega so bili v šestmesečnem poslovanju še sprejeti nešteti sklepi, o katerih bi v kratkem informirali člane kolektiva.

Na vlogo Krajevne skupnosti Hrastnik spodnji del sofinansira naše podjetje modernizacijo ceste Hermana Debelaka v višini din 10.000. Za ureditev dvorišča pred menzo, garažo in hišo št. 8 in 9 pa znesek din 27.000.

Delavski svet je tudi odločil, da se izdela predlog za dodelitev enkratne nagrade steklarskim upokojencem. Navedeno nalogo so poverili tovarniškemu odboru sindikata.

Komisiji za družbeni standard, splošni službi in službi varstva pri delu, je predlagal da pripravi predlog in proračun glede pranja delovnih oblek.

V okviru razvojnega programa je DS odločil in potrdil elaborat o investiciji za proizvodnjo obojskov za lestence. Uvoz opreme za tovrstno proizvodnjo se izvrši iz Italije v predračunski vrednosti Lit 70.000.000 ali din 1.722.000.

DS je posvetil tudi dosti časa obravnavanju problematike zdravstvene zaščite zaposlenih, predvsem zaposlenih v slikarnici.

DS je sprejel konkretno stališče glede izobraževanja kadrov v podjetju. Soglasno se je odločil za

ustanovitev dizlociranega oddelka poklicne steklarske šole v Hrastniku in da vodi organizacijo oddelka Delavska univerza Hrastnik, ki skupno z izobraževalnim centrom steklarne skrbi za tehnične priprave. DS je določil, da je starostna meja za pridobitev kvalifikacije do 35 let, šola traja 2 leti, je seminarskega tipa in se vrši od meseca septembra do meseca maja.

DS se je strinjal, da se prične z gradnjo tovarne — objekta, z etapno izgradnjo za stranske obrate pomožnih delavnic. Določil je, da bo lokacija na Dolu pri Hrastniku. Obrat bo sestavni del steklarne Hrastnik z istimi praviciami in dolžnostmi, z istim pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov, samoupravnimi akti itd. DS je tudi določil, da bi naj obrat preskrboval naše podjetje z modeli.

Popravilo dnevne peči. Samoter Crnković Milan

DS je potrdil več poročil službenih potovanj v inozemstvo.

DS je sprejel predlog za adaptacijo doma v Portorožu, predvidena dela bodo stala okoli 400.000 din. Določil je tudi izvajalca gradbenih del, to je Splošno gradbeno podjetje Hrastnik.

Potrdil je tudi nove cene za stanovanja v stolpnici na Logu, ki so bila nabavljena pri Stanovanjskem podjetju Hrastnik. Podražitev znaša skupno 119.090,20 ali 14,52 %.

Potrdil je pravilnik o delitvi dohodka, pravilnik o knjigovodstvu in inventuri, pravilnik o racionalizacijah in iznajdbah, pravilnik o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju in pravilnik o nagrajevanju učencev.

V zvezi meritev onesnaženja ozračja je bil dosežen sporazum, da se zniža vsota od predvidene cene 650.620 na 450.749,75, kar se deli na naslednje gospodarske organizacije:

Cementarna 6 % ali 13.845, TKI 1 %, ali 2.307,50, Steklarna 3 % ali 6.922,25, Elektrarna 90 % ali 207.675 in gospodarska zbornica 220.000 din. Procent je bil določen na podlagi porabe trdih in tekočih goriv.

Zaradi izrednih pogojev dela je DS delavcem na kanalu v obratu avtomatske proizvodnje priznal enkratno nagrado posameznikom po 500 din. DS je določil pripravo dela, da izdela študij o ureditvi tekočih trakov, ki bi prišli v poštev za odnašanje izdelkov, in sicer: kje bi lahko prišli v poštev tekoči trakovi, koliko ljudi — odnašalcev bi s tem spustili, koliko bi s tem prištedili.

Poleg sklepov, ki so tu navedeni, je DS na enem zasedanju izvolil tovariša Krsnik Franja za delegata za kongres samoupravljalcev, ki bo leta 1971.

Sprejemal je še sklepe glede dajanja posojil članom kolektiva, odobral sredstva za osnovna sredstva itd.

Delo je bilo plodno in uspešno. Vendar bi bili rezultati še bolj uspešni, če bi se vsi sklepi dosledno izvršili. Iz pregleda je razvidno, da nekateri sklepi še niso realizirani, nekaj iz objektivnih razlogov, nekaj pa zaradi nedoslednosti določenih služb v podjetju. Tudi to vprašanje bo treba postaviti v ospredje na eni izmed prihodnjih sej.

Gospodarjenje delovnih organizacij na območju občine Hrastnik v času od 1. januarja do 30. septembra 1970

Služba družbenega knjigovodstva, podružnica v Trbovljah, je izdelala poročilo poslovnega uspeha gospodarskih organizacij v naši občini za obdobje januar—september 1970 ter primerjavo z istim obdobjem preteklega leta. Zajeti rezultati so obdelani tako kot v prvi polovici tega leta. Rudnik Hrastnik pa je vključen in obravnavan, kolikor je bilo glede na razpoložljive podatke mogoče. Primerljivost podatkov je obdelana tako, da so podatki za bazno obdobje korigirani za vpliv neplačane realizacije leta 1968. Korigirani podatki, ki ne bi bili dovolj zanesljivi, so obdelani z relativnimi števili.

Ugoden uspeh poslovanja in sorazmerno močan porast celotnega dohodka, dohodka in ostanka dohodka, ki je bil ugotovljen v prvem polletju letošnjega leta, se je v tretjem tromesečju nadaljeval. Do neke mere je izjema le rudnik, katerega uspeh je v tretjem tromesečju nekoliko zaostal za povprečjem prvih dveh tromesečij. V osnovnih obračunskih postavkah znaša doseženi uspeh na ravni občine, in sicer se je celotni dohodek povečal v ustreznem delu rudnika za 23 %, dohodek za razdelitev za 24 %, ostanek dohodka pa za 54 %.

Faktorji, ki so sodelovali pri oblikovanju doseženih rezultatov, so predvsem v zvišanju cen v glavnem pri vseh delovnih organizacijah. Fizični obseg proizvodnje in promet je kljub močnemu zvišanju cen pomemben faktor povečanja vrednostnega rezultata; izjema je predvsem rudnik, kjer se proizvodnja ni povečala, in gostinstvo, kjer prav tako ni dosežen fizični obseg prometa. Povečanje proizvodnje pa ni rezultat povečanja kapacitet in v večji meri tudi ne rezultat povečanja števila zaposlenih, saj se je povprečno število zaposlenih brez rudnika povečalo skupno le za 0,9 %, kar pomeni, da se je izboljšalo izkoriščanje kapacitet in da se je povečala produktivnost. To pa se odraža v boljši akumulativnosti, čeprav je to zaradi vpliva cen težko precizirati.

Osebnih dohodkov so zaostajali za rastjo dohodka in v nekaterih delovnih organizacijah tudi za rastjo produktivnosti, kar je razvidno iz nadsorazmernega povečanja ostanka dohodka. Zaradi povečanja dohodka in zato, ker osebni dohodki niso porasli v enakem odstotku kot dohodek, se je delitev med gospodarskimi

organizacijami in družbo spremenila v korist gospodarstva. Nobena delovna organizacija po devetmesečnem obračunu ne prikazuje izgube.

Celotni dohodek je v primerjavi z lanskoletnim obračunskim obdobjem porastel tudi v tretjem tromesečju letošnjega leta. Polletni obračuni so pokazali 20 % povečanje celotnega dohodka na korigirani celotni dohodek baznega obdobja, upoštevajoč tudi celotni dohodek rudnika. Devetmesečni obračuni pa kažejo, da se je celotni dohodek na korigirani bazni podatek povečal za 23 %.

Najvišji odstotek povečanja bruto vrednostnega rezultata se kaže pri gradbeništvu, ki je doseglo za 71 % večjo realizacijo kot lani v devetih mesecih. Ta panoga je sicer pod sezonskimi vplivi, toda povečanje realizacije v samem tretjem tromesečju nasproti prejšnjim tromesečjem je v absolutnem in relativnem merilu letos mnogo močnejše kot lani. Tako močno povečanje realizacije pri gradbeništvu je rezultat povečanega števila zaposlenih in boljše opremljenosti, večje produktivnosti in višjih cen v razmerah ugodne konjunktore.

Trgovina z 18 % povečanjem celotnega dohodka nekoliko zaostaja za povprečnim odstotkom. Po vsej verjetnosti se dve tretjini povečanja nanašata na zvišanje cen, ena tretjina pa je odraz realnega povečanja prometa. Promet v tej panogi se je hitreje povečal v tretjem tromesečju, kajti polletni indeks znaša le 113.

Podjetje Sijaj je nadpovprečno povečalo celotni dohodek. Indeks je sicer za 10 točk nižji kot ob polletju, celotni dohodek samega tromesečja pa je za 9 % višji od povprečja prvega polletja letos.

Letošnja devetmesečna realizacija podjetja je za četrtno večja od letne realizacije leta 1968. Vsekakor je k temu pripomoglo povečanje cen, vendar je tudi močno realno povečanje obsega poslovanja.

Pri Komunalno obrtnem podjetju ima gradbena dejavnost precejšnjo vlogo in delež v realizaciji, zato ima tudi tukaj zvišanje cen določeno vlogo pri povečanju poslovnega uspeha.

Porabljena sredstva po sedanjih predpisih za obračun dohodka niso več vnaprej dokončno določena kategorija, ker lahko delovne organizacije določijo, da bodo indirektno stroške v celoti

pokrivalo iz celotnega dohodka, ne pa samo sorazmerni del, ki se nanaša na celotni dohodek. Takih pooblastil se nekatere delovne organizacije poslužujejo, zato primerjava indeksov in spremembe strukturnih odstotkov ne kažejo vedno realnega izboljšanja ali poslabšanja ekonomičnosti, ne glede na vse druge faktorje, ki ovirajo primerljivost. Pri štirih delovnih organizacijah so se porabljena sredstva bolj povečala kot celotni dohodek. To pa pomeni, da se je delež porabljenih sredstev v celotnem dohodku pri teh delovnih organizacijah zvišal in da je bilo na enoto porabljenih sredstev manj celotnega dohodka kakor lani.

Z ozirom na to, da se porabljena sredstva niso povečala v enakem razmerju kot celotni dohodek, se je njihov delež v celotnem dohodku znižal od lanskih 63,17 % na 61,73 % letos. Svoj delež v celotnem dohodku je povečala v glavnem le amortizacija, vendar ne zaradi slabšega izkoriščanja kapacitet, ampak zaradi povečanja amortizacije nad minimalnimi predpisanimi stopnjami. Po devetmesečnih obračunih so lani delovne organizacije (brez rudnika Hrastnik) obračunale le 3,8 % višjo amortizacijo od predpisane, letos v enakem obdobju pa so obračunale za 35,5 % višjo nad minimalnimi stopnjami. Zvišana amortizacija je vplivala na udeležbo porabljenih sredstev v celotnem dohodku z 1,36 %, kar pomeni, da bi bil delež porabljenih sredstev še za 1,36 % nižji, če bi delovne organizacije obračunavale amortizacijo po lanskim stopnjah. V absolutnem merilu to predstavlja 2,567.000 din in s tem zneskom tudi vpliva na obračunani dohodek.

Dohodek in družbeni proizvod kažeta še ugodnejše tendence kot celotni dohodek, vendar brez rudnika. Delovne organizacije brez rudnika so v tretjem tromesečju dosegle za 3,7 % več družbenega proizvoda kot v povprečju prvega polletja letos. Rudnik je dosegel v tretjem tromesečju manjši dohodek od polletnega povprečja, kar vsekakor vpliva na skupni uspeh v občini.

Število zaposlenih se je brez rudnika povečalo le za 0,9 %, zato znaša povečanje dohodka na zaposlenega 23 %. Faktorja povečanja sta predvsem višja produktivnost in cene. Omenjeni odstotek povečanja dohodka na zaposlenega ne velja za občinsko

povprečje v teritorialnem smislu, ker pri rudniku povečanje ni tako ugodno.

Globalno se kažejo po devetmesečnem obračunu enake tendence v delitvi med družbo in gospodarstvom kot po polletnih obračunih in to v korist gospodarstva. Letos pripada družbi za 1,25 % manj dohodka v obliki pogodbenih in zakonskih obveznosti ter prispevkov od osebnega dohodka. Če bi upoštevali še nadsorazmerno povečanje amortizacije bi se delež gospodarstva še nekoliko zvišal.

Sprememba delitvenega razmerja v korist gospodarstva je počasnejša rast osebnih dohodkov v primerjavi s povečanjem dohodka. To pomeni ugodnejšo notranjo delitev dohodka in povečan delež podjetniške akumulacije v dohodku. To pa velja le za stanje periodičnih obračunov, ki pa se lahko po zaključnem računu v marsičem spremenijo.

V posameznih skupinah dajatev so tudi druge pogodbene obveznosti, pri zakonskih obveznostih pa dodatni prispevek za socialno zavarovanje. Obresti od kreditov so v dohodku približno nespremenjene, kar pa glede na povečani dohodek pomeni, da so se močno povečale. Obresti od kreditov so največje dajatev iz dohodka in so zajele 3,8 % dohodka. Obresti od poslovnega sklada so se zmanjšale, ker se je zmanjšala stopnja obresti na poslovni sklad. Po letošnjih devetmesečnih obračunih so skupne obresti od kreditov za 42 % večje kot obresti na poslovni sklad. Pri tem ni upoštevan rudnik, ki za osnovno dejavnost plačuje obresti od poslovnega sklada, medtem ko so se obresti od kreditov pri njem močno povečale.

Iz ugotovitev o delitvi med gospodarstvom in družbo je do neke mere razvidna tudi že delitev podjetniškega dohodka v gospodarskih organizacijah. Položaj posamezne gospodarske organizacije ni odvisen samo od produktivnosti in od doseženega dohodka, temveč tudi od tega, v kakšni meri razpolaga z doseženim dohodkom. Delovne organizacije, ki delajo pretežno z lastnimi poslovnimi sredstvi in imajo zaradi tega relativno manjše obveznosti iz dohodka, lahko v večji meri vplivajo na delitveno razmerje med njimi in družbo, kakor tiste močno zadolžene, ki so obremenjene z obrestmi.

Osebnih dohodkov kot element delitve dohodka so ocenjeni po podatkih o delitvi dohodka v primerjavi s podatki o povečanju dohodka. Ugotovljeno je, da ni bilo primerov nadsorazmernega povečanja osebnih dohodkov in da je pretežni del delovnih organizacij povečala osebne dohodke manj kot se je povečal dohodek. Tudi izplačani neto osebni dohodki so se zmerno povečali. V skupnem merilu brez rudnika znaša to 14,5 %, kar je komaj malenkost več od povečanja življenjskih stroškov. Podatki periodičnega obračuna kažejo, da je povprečje v gospodarstvu brez rudnika zelo nizko in znaša le okoli 1.166 din mesečno, po RAD obrazcih pa 1.177 din, kjer je vključen tudi rudnik Hrastnik.

R. I.

*Kolektiv samopostrežne trgovine »Pri steklarni«
želi svojim cenjenim odjemalcem srečno
in uspešno novo leto 1971 ter se priporoča*

Slovo od upokoјencev

Kot običajno vsako leto je tudi letos uprava podjetja skupaj z organi upravljanja in družbeno političnimi organizacijami za dan republike 29. novembra organizirala poslovilni razgovor s člani kolektiva, ki so v letu 1970 odšli v pokoj.

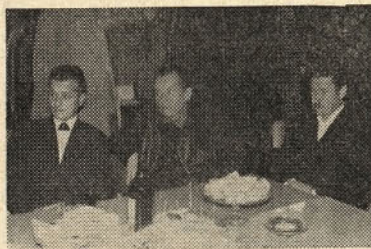
V teku leta je bilo upokoјenih 29 naših delavk in delavcev.

Starostno upokoјeni:

Roškar Franc — vodja elektro delavnice,
Abram Stanislav — čuvaj kompresorjev,

Jelen Bogomir — ključavničar,
Šere Štefan — steklar,
Strgaršek Franc — topilničar,
Ajdoznik Terezija — vezalka,
Zalezina Antonija — vezalka,
Šentjurs Antonija — kuharica v počitniškem domu Bohinj,
Dušak Zlatka — uslužbenka.
Invalidsko upokoјeni:

Bajda Matija — dostavljalec modelov,
Šoba Jože — steklar,
Pivec Franc — topilničar,
Spitaler Emil — steklar,
Kerin Vinko — steklar,

Tudi zapeli smo »pa mi steklarji«

Smodič Julij — steklar,
Zušman Mihael — rezalec papirja,

Kodrič Anton — plinski mojster,

Glavač Frančiška — brusilka,
Žagar Rajko — steklar,
Koritnik Mihael — mizar-zabojar,

Brečko Stanislav — zidar-šamoter,

Sotlar Stanislav — čistilec modelov,
Sotlar Maksimiljan — nosač stekla,

Klešnik Zofija — pom. delavka v brusilnici,

Strgaršek Alojz — spravljanje premoga na generator,

Kavšek Alojz — steklar,

Hohnjec Blaženka — pomožna delavka v brusilnici,

Krašovec Angela — kontrolor stekla,

Kandolf Angela — kontrolor stekla.

Od navzočih se je poslovil tovariš direktor Jože Klanšek. V svojem nagovoru se jim je zahvalil za njihov trud, ki so ga vložili v svojih letih službovanja pri nas.

Od prisotnih sta se poslovila še namestnik predsednika delavskega sveta Petrič Vili in vodja kadrovske službe tov. Sušin Viktor in jim vsem skupaj zaželela še mnogo srečnih in zdravih let.

Začetna resnost je kmalu prešla v veselo kramljanje

Direktor Klanšek Jože je pozdravil in se zahvalil v imenu uprave steklarne našim upokoјencem

Naše upokoјenke v času pozdravnih govorov

Del naših upokoјencev med zakusko

Vrednotenje dela mladega delavca

V našem kolektivu imamo skoraj polovico mladih delavcev. Zanima nas, kako mladi živijo, kakšno je njihovo socialno stanje in kako skrbimo za ta naš mladi rod, ki naj bi bil naša bodočnost.

Ne želim preveč kritično ocenjevati, vendar kar nas najbolj boli, je minimalni osebni dohodek naših najmlajših članov kolektiva.

Če pogledamo, kakšne pogoje ima naš delavec v naši tovarni, bomo videli, da mora mlado telo pustiti precej znoja za strojem, modelom, pri peči, pri opravljanju težkega poklica.

Kako ga nagradimo za njegovo delo? Naj navedem samo primer: V podjetju imamo točkovni sistem. Izplačani osebni dohodek je odvisen od mesečne realizacije. Bili so meseci, ko je bila realizacija precej nizka. Bruto izplačana vsota za osebne dohodke pa je ostala ista kot v mesecih z dobrimi rezultati. Vsakdo se bo vprašal, kako je to mogoče? V mesecih z nizko finančno realizacijo je bila prekoračba norm visoka. Vsakdo se je trudil, da s čim višjo prekoračbo norme pokrije slabo izplačano vrednost točke. Intenzivnost dela se je povečala, vendar nagrajeni so bili tisti, ki so bili vključeni v normo, režijskim delavcem pa se je zaradi povečanja presežka norm osebni dohodek še zmanjšal. Nekdo je bil za svoje zaslužen delo nagrajen, odnašalci in drugi režijski delavci pa so bili za svoje intenzivnejše delo »kaznovani«. Zavedamo se, da nas delavci, ki delajo v normi, niso namerno oškodovali, vendar nihče ne pomisli, da smo danes v družbi, ki kaj takega ne bi smela dovoliti.

Po vsem tem sklepanju pride mo še do resnejšega zaključka, zakaj mladi pre malo resno vzamejo svoje delovne naloge. Med njimi ni zavzetosti do dela in

imamo občutek, da se v mladem delavcu rodi odpor proti steklarskemu poklicu. Večkrat je upravičeno, da svoj lasten poklic ne vrednotijo.

Danes zelo radi govorimo o odnosih, o delovnem tovarštvu, vendar se vprašamo, kaj smo v tem pogledu dosegli. Zavedamo se, da morajo starejši mlajšim »vcepiti« odnos do dela, ga poučevati in naučiti živeti. Že večkrat opažamo, da odnosi odnašalec—mojster in mojster—poslovodja niso dobri, kar kvarno in škodljivo vpliva na razvoj mladega delavca.

Mnogokrat govorimo, da mladina ni sposobna izvrševati delovnih nalog, vprašanje pa je, kako smo usposobili te mlade ljudi in kakšne sposobnosti jim sploh priznavamo.

Če je mlad delavec neizbežen člen v proizvodnji, potem ga tudi temu primerno nagradimo. Ne bi ga smeli obravnavati kot nenakopravnega udeleženca pri izvrševanju nalog, temveč njegovo delo vrednotiti, mu omogočiti življenjski minimum, omogočiti duševno in telesno rekreacijo, ga usposabljanje in usmerjati pri delu.

Če bomo dosegli pristen delovni stik z mladimi, nas mladi ne bodo razočarali. Zavedali se bodo, da je njihovo delo priznано in enakovredno pri izvrševanju nalog v kolektivu.

~~~~~  
DOPISUJTE V

STEKLARJA

~~~~~

SPREMEMBE ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Skupščina socialistične republike Slovenije je v juliju sprejela zakon o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva. Na tej podlagi je bila dana tudi obveza komunalnim skupnostim, da do 30. 11. 1970 sprejmejo svoje statute, s katerimi naj bi konkretizirale pravice in obveznosti iz področja zdravstvenega zavarovanja. S tem v zvezi postaja statut komunalne skupnosti izvirni in najpomembnejši samoupravni akt zavarovanec v novem zdravstvenem sistemu. Dosedanji sistem zdravstvenega zavarovanja ni omogočal takšnega avtonomnega oblikovanja obsega zdravstvenega varstva in drugih pravic iz naslova zavarovanja. Dosedanji statut je bil podrobno izdelan na sistemu zdravstvenega zavarovanja s temeljnim zakonom o organizaciji in financiranju, pri novem statutu pa gre za drugačno — avtonomno oblikovanje zdravstvenega zavarovanja.

Komunalna skupnost je v dnevniku Delo objavila predlog osnutka Statuta v posebnem dodatku, ki nosi naslov »Vsem zavarovancem na območju skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ljubljana«, istočasno pa nalaga delovnim skupnostim družbenopolitičnih organizacij, da v mesecu novembru na območju posameznih občin pristojni organi organizirajo sestanke, kjer naj bi zavarovanci člani delovnih skupnosti in vsi ostali zainteresirani razpravljali o predloženem gradivu ter svoja mnenja in ugotovitve posredovali skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

S tem sestavkom želimo člane delovne skupnosti naše delovne organizacije seznaniti z nekaterimi najpomembnejšimi predlogi v osnutku, ki se nanašajo na uveljavljanje in priznavanje pravic iz naslova zdravstvenega zavarovanja. Razprave, ki jih bomo organizirali na zborih delovnih ljudi ali preko članstva sindikalne organizacije, pa naj bodo politične tribune, kjer se bodo iznašali ustrezajoči predlogi in mnenja.

Glede na obseg zdravstvenega varstva in na obseg pravic iz zdravstvenega zavarovanja predlog statuta ne razširja tega obsega in to zaradi tega, ker bi razširitev bistveno vplivala na povečevanje prispevne stopnje in dodatno obremenitev gospodarstva. Obstajajo nekatere manjše razširitve:

— Starostna doba za starše, konkretno za očeta, za pridobitev pravice do zdravstvenega zavarovanja je znižana od 65 na 60 let.

— Za čas zdravljenja v bolnišnicah je bilo po dosedanjih predpisih znižano nadomestilo osebnega dohodka za 40%, če zavarovanec ni imel družinskih članov, oziroma za 20%, če je imel enega, in za 10%, če je imel dva družinska člana. Po novem predlogu pa naj bi se znižalo nadomestilo za 20% zavarovancu, ki nima družinskih članov, zavarovancu, ki ima vsaj enega družinskega člana, pa naj bi se nadomestilo ne znižalo. Med družinske člane zavarovanca bi se šteli tudi študentje, vajenci in učenci poklicnih šol,časno nezaposleni in volonterji, če jih zavarovanec preživlja.

Po novem predlogu je tudi rešeno vprašanje zavarovanja otrok od 15. do 18. leta starosti, ki jim doslej ni bila priznana last-

nost zavarovanih oseb, če se niso šolali. Po predlogu naj bi bili ti zavarovančevi otroci zavarovani kot družinski člani za razliko nad obsegom obveznih oblik zdravstvenega varstva po zakonu in v mejah zdravstvenega varstva po statutu, če se ne morejo redno šolati ali če ne morejo dobiti ustreznega mesta za uk, pod pogojem, da so nezaposleni in da so se v določenem roku priglasili Zavodu za zaposlovanje.

— Glede zdravljenja v naravnih zdraviliščih in okrevanja zagotavlja predlog statuta to pravico le kot nadaljevanje ali kot nadomestilo bolnišničnega zdravljenja. Ni bil osvojen predlog, da bi to pravico razširili in jo vnesli v Statut kot samostojno in izvirno pravico z utemeljitvijo, da bi takšna pravica iz znanih razlogov utegnila znatno bremeniti sredstva skladov.

— Dosedanjo pravico do odsotnosti z dela zaradi negovanja obolelega ožjega družinskega člana, in sicer do 15 dni za otroke do 15. leta starosti in do 7 dni za druge člane ožje družine nad 15 let starosti, je novi zakon omejil samo na otroke in sicer do starosti 3 let. V predlogu statuta je ta pravica razširjena tako, da imajo zavarovanci pravico do odsotnosti z dela za nego obolelega otroka do starosti 3 let 15 dni, za druge družinske člane nad 3 let pa 7 dni v posameznem primeru.

— Postavljeno je tudi strožje merilo za pravico do nadomestila osebnega dohodka, in sicer šele po treh mesecih neprekinjenega zavarovanja, oziroma po 6 mesecih zavarovanja s prekinitvami v zadnjih 12 mesecih pred nastopom primera. Osnutek statuta delno omejuje to utesnitev tako, da dobo predhodnega zavarovanja za pravico do nadomestila izključuje zavarovance, ki so bili neposredno, preden so postali zavarovanci, bodisi družinski člani zavarovancev, ali jim je bilo zagotovljeno zdravstveno varstvo kot študentom ali kot drugim osebam, ki jim je priznано tako svojstvo.

— Postavljeno je tudi strožje merilo za pravico do nadomestila med začasno nezmožnostjo za delo, in sicer tako, če si zavarovanec nalašč povzroči nezmožnost ali se med tako nezmožnostjo ukvarja s samostojno gospodarsko dejavnostjo ali opravlja delo, za katero dobiva osebni dohodek. V takih primerih zavarovanec nima pravice do nadomestila osebnega dohodka že od prvega dne takšne nezmožnosti za delo, kar pomeni, da bi morebiti že izplačano nedomestilo delavec moral vrniti. V primerih pa, da tak zavarovanec namenoma preprečuje zdravljenje oziroma usposobitev za delo ali če se brez opravičenega razloga ne odzove vabilu na določen komisijski ali zdravniški pregled, se ustavi izplačevanje nadomestila.

Dosedanje pravice iz zdravstvenega zavarovanja glede prejemkov ob rojstvu otroka glede opreme otroka, so v predlogu statuta v celoti izpuščene. Pri tem je bilo izoblikovano stališče, naj to pravico med drugimi pravicami uredi skupnost otroškega varstva, kamor dejansko sodi ta pravica oziroma družbena pomoč.

— Statut komunalne skupnosti tudi določa organizacijo opravljanja in notranjo organizacijo dela. Poleg skupščine ima skupnost še izvršilni odbor kot izvršilni organ, dve komisiji s pravico odločanja na drugi stopnji in komisijo za splošne prošnje in pritožbe. Na območju občine, naj bi se kot doslej zavarovanci združevali v občinske svete zavarovancev, skupščina naj bi štela 75 članov. Volitve za člane skupščine bi se vršile po delegatskem sistemu. Dosedaj so člane skupščine po zakonu volili delavski sveti, sedaj pa bi volili člane skupščine sveti zavarovancev. Člane sveta zavarovancev pa bi volili delavski sveti in drugi najvišji organi v delovnih in drugih organizacijah. Vsak občinski svet zavarovancev naj bi izvolil po dva člana skupščine, neglede na število zavarovancev v občini, in še dodatno število članov glede na število zavarovancev občinskega sveta. Mandatna doba skupščine naj bi trajala štiri leta.

TEČAJI PRVE POMOČI

Čedalje večji porast nesreč na naših cestah terja visok krvni davk naših ljudi. Da bi vsaj delno omilili posledice prometnih ne-

srečno opravili zaključni izpit. Tečaj traja 10 ur. Kandidati se na tečaju nauče teoretično in na praktičnih primerih nuditi prvo

pomoč v različnih situacijah, umetno dihanje na lutki, uporabljati material za prvo pomoč, ki je obvezen v avtomobilih, itd.

Tečaj prve pomoči v Hrastniku za voznike motornih vozil

sreč, je bil v lanskem letu sprejet zakon, ki zavezuje vse kandidate za voznike motornih vozil, da opravijo tečaj prve pomoči. Uspešna in pravilna prva pomoč pri prometni ali kakršni koli drugi nesreči je v številnih primerih rešila življenje. Zato je znanje prve pomoči neobhodno potrebno predvsem voznikom motornih vozil. Brez dvoma pa bo lahko, vsak, ki je opravil tečaj prve pomoči, pomagal v primeru nezgode bodisi doma ali na delovnem mestu.

Občinski odbor RK Hrastnik je takoj po sprejemu omenjenega zakona pričel z organizacijo tečajev prve pomoči. Doslej je obiskovalo ta tečaj na območju naše občine 120 kandidatov, ki so vsi u-

Občani, ki so doslej obiskovali te tečaje, so z zanimanjem sledili predavanjem, saj so se prepričali o koristnosti takega tečaja na vsakem koraku.

Občinski odbor RK Hrastnik bo tak tečaj organiziral ponovno v mesecu januarju. Tečaj se bo predvidoma pričel 11. 1. 1971, vpisovanje je vsak torek, sredo in četrtek od 16. do 18. ure v prostorih ObO RK. Stroški tečaja znašajo 92,00 din. Tečajniki prejmejo tudi knjigo o prvi pomoči.

Glede na to, da pričakujemo sprejetje zakona, ki bo zahteval od vseh voznikov motornih vozil znanje prve pomoči in da bi moral tak tečaj obiskovati iz vsake družine vsaj en član, vabimo vse občane, da se vpišejo v tečaj prve pomoči.

Vsem članom kolektiva Steklarne, posebno še vsem obiskovalcem naših kino predstav želimo

srečno in zadovoljno novo leto 1971

Kino odsek Svobode II.

ŠPORT

ROKOMETAŠICE NA ZIMSKEM PRVENSTVU SLOVENIJE V HALI TIVOLI

Tudi na letošnjem zimskem prvenstvu Slovenije za rokometiške, ki se bo pričelo verjetno že 10. januarja 1971 v hali Tivoli v Ljubljani, bo sodelovala ekipa »Steklarja«.

Za to prvenstvo je prijavljeno po neuradnih podatkih 14 ekip, tako da bo tekmovanje razdeljeno v dve jakostni skupini. Ekipa »Steklarja« bo nastopala v prvi jakostni skupini skupaj z vsemi prijavljenimi ekipami republiške lige in prvotigašem »Zametom« iz Reke.

Rokometiške »Steklarja« so pričele z intenzivnimi pripravami že 3. decembra in trenirajo trikrat tedensko v telovadnici na Rudniku pod vodstvom Dvornikove. Ugotovimo lahko, da je udeležba in prizadevanje na treningih več kot odlična, poleg tega pa se je v priprave vključilo nekaj mladih perspektivnih deklet, tako da bodo nekatere že lahko nastopile na zimskem prvenstvu. Tehnično vodstvo je pred zimskim prvenstvom mnenja, da bo bolj koristno, če da možnost nastopa vsem igralkam, kakor pa da ekipa starta za čim boljši plama. Zato bodo verjetno doseženi slabši rezultati. Takšna politika pa ima seveda svoje prednosti, ker je treba igralko prekaliti v tekmah, ko ne gre za točke.

Vodstvo kluba pa je prejelo tudi dopis Rokometne zveze Jugoslavije, da bo v drugi polovici januarja 1971 klubsko državno prvenstvo za mladinke. Na tem prvenstvu imajo pravico nastopa ekipe, ki so bile v letu 1970 klub-

ski mladinski prvaki vseh šestih republik in 2 ekipi iz avtonomnih pokrajin. Mlada ekipa »Steklarja« je v letu 1970 osvojila ta naslov in bo po vsej verjetnosti na tem prvenstvu tudi zastopala barve Slovenije, oziroma Hrastnika, postavlja pa se edino le še vprašanje, če bo klub na razpolago dovolj sredstev.

Glede na trenutno situacijo bo to prvenstvo verjetno v Beogradu, za kar pa bi ekipa »Steklarja« potrebovala 5.000 din. Upajmo, da finance ne bodo ovira in da bo mladi ekipi »Steklarja« omogočeno, da nastopi na državnem klubskem prvenstvu. Če bo ekipa odpotovala na to prvenstvo, potem bo odpotovala z željo, da bi se čim bolj uvrstila, kar pa bo izredno težko, ker bodo tu nastopale mlade ekipe nekaterih prvotigašev. Upajmo na najboljše!

In še nekaj podatkov v številkah: Trenutno je na spisku 20 deklet, ki trenirajo za prvo ekipo, poleg tega pa je še nekaj mlajših, ki bodo nastopale v spomladanskem delu za drugo ekipo. Vodstvo šole je vodstvu kluba glede urnika v telovadnici za treniranje prve ekipe vse ugodilo, omeniti pa velja, da sodelovanje na ravni šola-klub, tako da bi klub pomagal vzgajati posebno šolsko rokometno ekipo, ni uspelo. To je pač odvisno predvsem od zainteresiranosti pedagoga za določen šport. Čemu tako forsirati žensko košarko, če takšnega kluba v Hrastniku ni, obenem pa pozabiti na rokometiške. Upajmo, da bodo tudi ta problem rešili sporazumno.

PRIZNANJE MLADIM ŠPORTNIKOM NASEGA KOLEKTIVA

Predsedstvo tovarniške konference ZM Steklarne Hrastnik je na svoji seji v novembru 1970 sprejelo sklep, da podeli za dosežene tekmovalne uspehe in množično delo z mladimi posebno

PRIZNANJE

BRODARSKEMU DRUŠTVU HRASTNIK IN ŽENSKEMU ROKOMETNEMU KLUBU »STEKLAR« HRASTNIK

Za slednje velja omeniti, da so že drugo leto mladinske prvakinje Slovenije, pred nedavnim pa smo zvedeli, da bo mlada ekipa ZRK »Steklar« nastopila tudi na prvem klubskem mladinskem prvenstvu Jugoslavije kot prvak Slovenije za leto 1970.

Hrastniški ligaši v jesenskem delu PRVENSTVENE SEZONE 1970/71

Republiška ženska rokometna liga:

Rokometiške so dosegle v republiški ligi nepričakovano visok plasma in se tako uvrstile v sam vrh slovenskega ženskega rokometu.

1. Branik	9	8	0	1	138	: 80	16
2. STEKLAR	9	8	0	1	141	: 83	16
3. Slovan	9	8	0	1	139	: 99	16
4. Olimpija	9	4	1	4	131	: 101	9
5. Polet	9	4	0	5	77	: 92	8
6. Piran	9	3	1	5	97	: 102	7
7. Brežice	9	3	0	6	105	: 93	6
8. Alples	9	3	0	6	80	: 100	6
9. Koper	9	3	0	6	101	: 135	6
10. Kr. Gora	9	0	0	9	67	: 191	0

Zahodna conska nogometna liga:

Nogometiški so igrali v znamenju pregovora »prvi dobiček ne gre v mošnjček«. Začeli so namreč dobro in je bilo pričakovati, da bodo zasedli eno izmed prvih mest, kar pa jim ni uspelo.

1. Koper	11	10	0	1	29	: 5	20
2. Tolmin	11	5	3	3	20	: 15	13
3. Piran	11	5	3	3	17	: 13	13
4. Usnjar	11	5	2	4	23	: 18	12
5. N. Gorica	11	3	6	2	21	: 18	12
6. Zagorje	11	5	2	4	15	: 20	12
7. HRASTNIK	11	4	3	4	23	: 15	11
8. Adria	11	3	5	3	20	: 15	11
9. B. Krajina	11	4	3	4	19	: 23	11
10. Tržič	11	4	3	4	18	: 25	11
11. LTH	11	2	2	7	16	: 19	6
12. Tabor	11	0	0	11	4	: 39	0

Ljubljanska conska rokometna liga — moški:

1. Kranj	10	7	0	3	213	: 150	14
2. Sevnica	10	6	2	2	217	: 165	14
3. HRASTNIK	10	6	2	2	178	: 141	14
4. Olimpija	10	6	1	3	189	: 156	13
5. Zagorje	10	6	1	3	185	: 162	13
6. Duplje	10	5	2	3	158	: 150	12
7. Križe	10	5	0	5	167	: 179	10
8. Mokerc	10	4	0	6	157	: 172	8
9. Kamnik	10	3	1	6	203	: 212	7
10. Krmelj	10	2	1	7	155	: 196	5
11. Medvode	10	0	0	10	142	: 281	0

Rokometiški so v nekaterih tekmah prikazali dokaj dober rokomet, tako da jim je prvo mesto le za las ušlo. Ekipa še vseeno ni zrela za nastopanje v republiški ligi in bo potrebno še marsikaj narediti.

Ljubljanska conska rokometna liga — ženske:

1. Borec	9	6	2	1	167	: 111	14
2. Usnjar	9	7	0	2	129	: 80	14
3. Slovan B	9	7	0	2	131	: 85	14
4. Kamnik	9	6	1	2	132	: 95	13
5. Sava	9	5	0	4	107	: 83	10
6. Kranj	9	5	0	4	126	: 110	10
7. Steklar B	9	4	0	5	93	: 89	8
8. Olimpija B	9	2	0	7	75	: 110	4
9. Šešir	9	1	1	7	75	: 132	3
10. Alples B	9	0	0	9	41	: 179	0

Druga garnitura »Steklarja« je kar uspešno nastopila v dokaj močni konkurenci. Za tako visok plasma, oziroma za takšno razliko v golih ima največ zaslug odlična vratarka Dujičeva, ki je obranila več kot polovico dosojenih sedem metrov, pa tudi drugače je dobro brnila.

Šahovski turnir

V začetku decembra je bil organiziran v dvorani samoupravnih organov Steklarne Hrastnik brzopotezni šahovski turnir. Turnirja se je udeležilo 12 ekip.

Posamezne ekipe so zasedle naslednja mesta in število točk:

1. FERRALIT Zalec	38
2. PTT Ljubljana	36 $\frac{1}{2}$
3. SK Rudar Trbovlje I	31 $\frac{1}{2}$
4. SK Rudar Trbovlje II	30 $\frac{1}{2}$
5. SD Ljubljana	26
6. SAVA Kranj	25 $\frac{1}{2}$
7. SK Hrastnik	25
8. SODA Lukavac	20
9. KOPITARNA Sevnica	14 $\frac{1}{2}$
10. STEKLARNA Hrastnik	8 $\frac{1}{2}$
11. Osnovna šola Hrastnik	5
12. BILO Kalnik	3

Šahisti iz Zalcia so zaslužno zmagali in prejeli zato tudi lična darila.

Ekipe Steklarne se z uvrstitvijo na 10. mesto ni proslavila, kar kaže, da delo sekcije ali kluba, ki se samo enkrat letno sestane, ni pravilno in se postavlja vprašanje, če je obstoj takšne sekcije sploh upravičen.

Priprava in organizacija turnirja je bila dokaj čudna, o tem pa naj sodijo udeleženci turnirja sami.

Na koncu pa se postavlja vprašanje, ali bo res še ostal tradicionalni šahovski turnir?

Strgaršek Janez

ZANIMALO VAS BO

Prišli v podjetje:

Pospeh Franc — pobiralec črepinj, Legvart Ivan — odnašalec, Pilih Drago — pobiralec črepinj, Kajič Anton — krogličar, Brunček Jože — krogličar, Sotlar Stanek — krogličar, Lungulović Tasa — spravilo premoga, Pekljar Ciril — predstiskalec, Naroglav Majda — odnašalka.

ODŠLI IZ PODJETJA

Na lastno željo:

Hočevar Franciška — skladiščna delavka, Kladnik Romana — odnašalka.

Invalidsko upokojeni:

Krašovec Angela — kontrolor stekla, Strgaršek Alojz — spravilo premoga, Bajda Matija — dostavljalet modelov, Kerin Vinko — steklar, Žužman Mihael — rezalec papirja, Kodrič Anton — plinski mojster, Koritnik Mihael — mizar zabojar, Brečko Stanislav — zidar-šamoter, Sotlar Stanislav — čistilec modelov, Kandolf Angela — kontrolor stekla.

Upokojeni:

Zalezina Antonija — vezalka, Strgaršek Franc — topilničar, Dušak Marija — uslužbenka, Ro-

škar Franc — vodja elektro delavnice, Šere Stefan — steklar.

Izključen iz podjetja:

Seničar Mirko — nabiralec stekla.

Poročili so se:

Martinšek Franciška — delavka v slikarnici — DREČNIK, železnik Marija — uslužbenka — KEREK, Krajnc Stanislava — kontrolor stekla in Vidovič Franc — uslužbenec, Rebov Alojz — delavec težak, Alt Viktor — nabiralec stekla, Šubic Alojzija — odnašalka — REBOV, Vuleta Darinka — kontrolor stekla — ŠMIT, Potušek Angela — vezalka in Kandolf Janez — skladiščnik embalaže, Klanšek Leopold — stiskalec.

Prirastek v družini:

Babič Hermina — kontrolor stekla — sina, Podlesnik Franciška — odnašalka — hčerko, Kováč Leopold — mizar — sina.

Spoštovani rednik!

Po dolgem času se vam zopet oglašam in vas najprej lepo pozdravljam. Celotnemu kolektivu čestitam k prazniku republike. Obenem bi se rad lepo zahvalil za »Steklarja«, ki ga redno dobivam. Se enkrat vas lepo pozdravlja, posebno pa sodelavce v strgarski delavnici.

Vojak CRNKOVIČ MILAN
V. P. 2901/17
SISAK

Zdravo Milan!

Najlepša hvala za prelepo razglednico Siska. Upam, da si praznike lepo preživel. Hvala lepa za

pozdrave. Tudi mi vsi te lepo pozdravljamo.

Urednik

Spoštovani urednik!

Oglasil sem se vam že iz Sombora in zaprosil za časopis »Steklar«. Ker sem se prestavil v Pristino, vas prosim, če mi pošljete »Steklarja« na novi naslov, ker me zelo zanima, kaj se dogaja v podjetju. Za uslugo se vnaprej najlepše zahvaljujem in vas pozdravljam.

Pismu dodajam tudi naslednje:

»Srečno novo leto 1971 želim uredništvu »Steklarja« in vsem

članom delovnega kolektiva, posebno pa sodelavcem iz elektro delavnice!«

Vojak
DRAKSLER MILAN
V. P. 2253
PRISTINA

Dragi Milan!

Z velikim veseljem sem prejel prelepo čestitko, za katero se ti iskreno zahvaljujem. Veseli me, da se zanimaš za časopis in ti obljubljam, da ti bom Steklarja redno pošiljal na novi naslov. Tudi mi ti želimo v letu 1971 dosti uspehov in osebnega zadovoljstva.

Lepo te pozdravlja

urednik

Spoštovani urednik!
Oglašam se vam iz Kozine, kjer služim vojaški rok. Želel bi, da mi pošiljate časopis »Steklar«, ker bi tako bil malo bolj seznanjen z dogodki v podjetju. Za uslugo se vam že vnaprej prav lepo zahvaljujem.

Vse zaposlene v podjetju, posebno pa delavce iz delavnice pri opalu mojstra Košlerja Roberta prav lepo pozdravljam.

Obenem pa želim tudi vsem skupaj srečno in uspehov polno novo leto 1971.

Tu vam pošiljam še svojo sliko, kjer sem v službi s svojim spremljevalcem — psom, ki oba skupaj vestno čuvava državno mejo.

Se enkrat lepo pozdravljeni, za uslugo pa najlepša hvala.

Vojak graničar
PIŠTOJNIK MATIJA
V. P. 3908/9
Karavla
Toneta Tomšiča
KOZINA

Dragi Matija!

Prisrčna hvala za pismo in fotografijo, katero sem z veseljem sprejel. Upam, da te bodo sodelavci iz notranjega obrata videli in se kaj oglasili.

Tudi mi ti želimo v letu 1971 mnogo sreče in zadovoljstva, obenem pa te prisrčno pozdravljamo!

Urednik

Vojak Matija Pistotnik s svojim zvestim spremljevalcem — psom

Klubsko zabavno življenje mladih

Skoraj na vseh sestankih mladi poudarjajo, da je nujno potrebno urediti klub, sestaviti aktivnejši klubski odbor, ki bo sponzato skrbel za delo.

Komisija za klubsko-zabavno življenje pri predsedstvu Zveze mladine v zadnjem času sploh ne dela in bo verjetno prva naloga, da se formira nov klubski odbor in sestavi natančen program delovanja, ki bo usklajen z željami mladih in finančnimi možnostmi.

Tej komisiji tudi ni zameriti, da ni delala tako kot je bilo željeno, lahko pa bi tudi rekli, da bi vsaj povedali, da ne morejo izvrševati poverjene naloge in bi predsedstvo, ki je zadolženo za to dejavnost, komisijo dopolnilo z novimi kadri, ali pa celo imenovalo nov klubski odbor. Konkretne predloge ni, vendar bo o tem razpravljalo predsedstvo na eni izmed prvih sej ter tako dokončno rešilo ta problem. Da ta

dejavnost ni cvetela, tako kot smo si mislili, ne krivimo v celoti te komisije predvsem zaradi tega, ker klubska oprema ne ustreza več pogojem niti željam mladih.

Na zadnji seji sekretariata predsedstva ZM Steklarne je bilo dogovorjeno, da se sestavi seznam potrebnih rekvizitov za ureditev klubskih prostorov, ki ga naj zato sekretariat dostavi delavskemu svetu, ker bo nabava teh rekvizitov vezana na dokajšnja finančna sredstva.

Vzporedno s tem pa bo imenovan poseben klubski odbor, ki mora takoj pričeti pripravljati program dela za leto 1971. Klubsko zabavno življenje naj bi tako ponovno zaživel v februarju.

Upajmo, da se bodo želje uresničile in da se bo klubsko-zabavno delovanje mladih nadaljevalo tako, kot je že bilo nekdanj, ali pa še boljše.

PLANINSKO DRUŠTVO DOL PRI HRASTNIKU

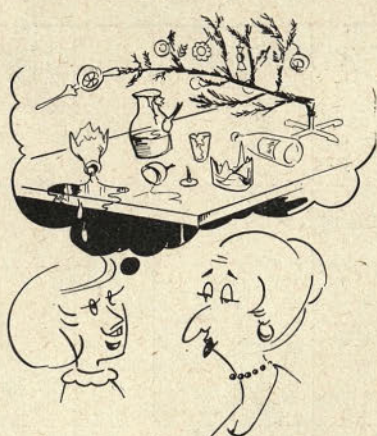
sporoča, da bo z novim letom nastopil mesto upravnika v Gorah tov. Pavle Strgar z ženo Marjano — doslej oskrbnik doma na Lisci. Gospodarski odbor našega društva je prepričan, da bo s to zamenjavo ugodeno vsem obiskovalcem doma v Gorah.

Na svidenje!

NOVOLETNI HUMOR

Mojster, zelo bi me zanimalo, kaj ste pravzaprav po poklicu?

Zelo sem zadovoljna, da se je mož zaposlil v steklarni

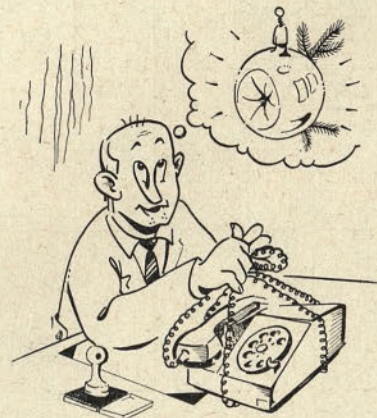
Saj si tudi ti steklar

Posebnost v našem poklicu

Brez besed

Urednikovo razmišljanje

Brez besed

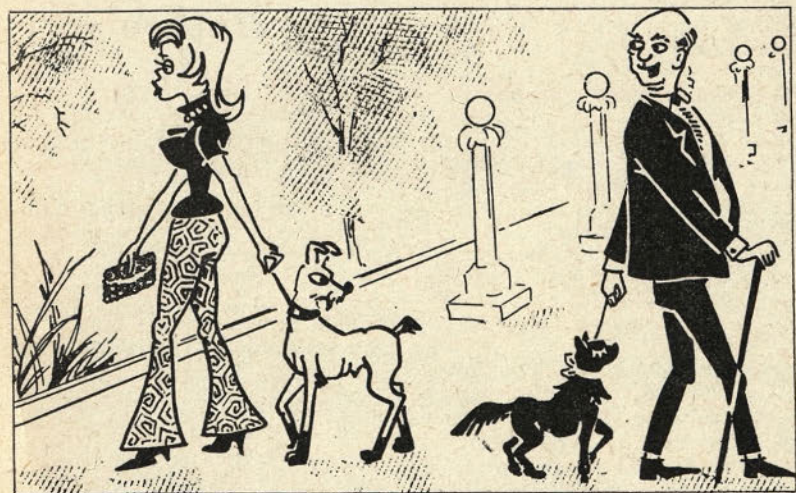
Mami..., glej!

Na slavnostni zakuski: »Franci, hitro spi, bom še tvoj kozarec odnesel domov!«

Poglej, kako zanimivo živalco sem ujel v tvoj klobuk

Brez besed

— V tej kokošji obari pa ni bilo kokoši!
— Saj imamo tudi kranjske brez kranjca.